

nufaca

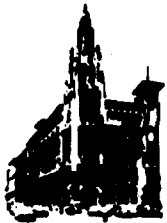
PUBLICACIO D' "AMICS DE Cerdanya"

**ELS TUNELS: PROGRES O DESTROSA DE LA CERDANYA
XERRANT AMB L'ALCALDE DE PUIGCERDA**

LA DIADA DE SANT JORDI

L'ASAMBLEA EXTRAORDINARIA DEL CLUB POLIESPORTIU

CAIXA DE PENSIONS
"la Caixa"
de Catalunya i Balears

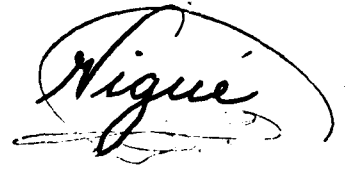
AL SERVEI DE L'ESTALVI I DEL CREDIT

475 OFICINES

ARREU DE CATALUNYA

A PUIGCERDA Josep Antoni, 22. TI: 88-01-47

FOTO - ESTUDI

Escoles Pies, 16
Tel: 88 03 88
PUIGCERDA

op

OPTICA PUIG

lentes de contacto

Morera, 4

PUIGCERDA

TEL: 880.671

(Girona)

selecciones

SOUVENIRS - JUGUETERIA

ARTICULOS REGALO

LISTAS DE BODA

PLAZA DEL CAMPANARIO, 10

Tel: 88 02 77

PUIGCERDA

TOSAS-SASTRE

JOSE ANTONIO, 4

PUIGCERDA

Parquets CERDANYA

Grupo Residencial Roma

Escalera Bolvir, 2.º, 1.ª

PUIGCERDA

**INSTALACION DE TODA CLASE DE
PARQUETS, CLAVADOS Y ENCOLADOS
PULIDOS Y BARNIZADOS
RODAPIES**

CONSELL DE REDAC CIO

F. Xavier Bosom
Alfons Brosel
Armando García
Margarita Grabalosa
Joan Gumbert
Carmina Moncau
Antoni Moreno
Carme Moreno
Josep Peitx
Jean-Paul Poirier
Antonio Robles
Antonio Sánchez
Joan Sariol
Meritxell Sastre
Josep Mª Tosas

COL.LABORADORS

Francesc Carbonell
Luis Fernández
Salvador Galcerán
Kere

Joan Llauro
Joan Muntaner
Nojàlgic
Ian Peren
Ramón Serra

EQUIP DE DISSENY

FOTOGRAFIA I PUBLICITAT

Alfons Brosel
Carmina Moncau
Carme Moreno
Jean-Paul Poirier
Antonio Robles
Antonio Sánchez

CORRECTORS

Joan Gumbert
Joan Muntaner
Joan Sariol

Edita: AMICS DE Cerdanya
Passeg 10 d'Abril s/n
PUIGCERDA

Imprimeix: Imp-offset Moya
Amilcar, 163. Tl: 3471738

PUBLICACIO MENSUAL

La Direcció de la revista no es fa
responsable dels judicis personals
dels seus col.laboradors.

PORTADA:

Els compon
del Grup de Te
atre.

Foto: A.BROSEL

editorial

El passat dia 23 d'Abril, Sant Jordi, va representar per a Catalunya una autèntica Diada d'afirmació Nacional. Arreu dels Països Catalans es celebraren manifestacions reclamant l'Estatut.

Des d'aquestes ratlles, Rufaca s'adhereix també a la crida de l'Entesa dels catalans, i diu ben fort: Volem ser una Nació!

Estem convençuts que només l'esforç comú podrà donar tard o d'hora fruit.

Voldriem fer-nos ressò al mateix temps del naixement de la Revista de l'Institut de Batxillerat, EINA, el primer número de la qual es va publicar el dia de Sant Jordi.

Els nostres aplaudiments per la seva aparició, com a orgue d'expressió net i obert entre tots els alumnes i professors. No dubtem que serà un mitjà poderosíssim per a comunicar les inquietuts de tot ordre del jovent de l'Institut al poble, a fi que s'estableixi així un pont, un autèntic camí obert i lliure.

SUMARI

EDITORIAL	3
ACTUALITAT CERDANA:	
Els túnels: Toses-Cadi.....	4
Nit tragica.....	5
La Diada de S. Jordi.....	6
Assemblea del Club Poliesportiu.....	7
Xerrada-col.loqui i	
Sr. Pere: Monòleg amb mi.....	8
ENYORANCES:.....	9
GRUP DE-TEATRE.....	9
DES DE L'ARXIU.....	10
ENIGMAS:	
El triángulo de la Muerte.....	11
AMICS DE LA NATURA.....	12
CUINA CERDANA:	
Brosat.....	12

XERRANT AMB:

L'Alcalde de Puigcerdà..... 13- 16

COL.LABORACIONS:

Una inquietud.....17

Com pensaran els homes del futur? 17

Estampa del obrero...i

Fes-te la festa..... 18

SPORTS

RUFACADES..... 19

ENSENYAMENT:

La memoria..... 20

Test de intel·ligència..... 21

SANITAT:

Trastornos nutritivos del lactante..... 22

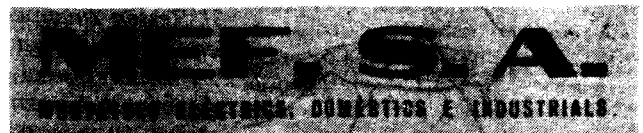
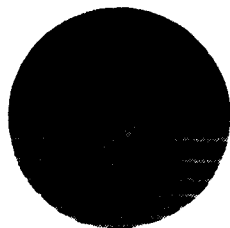
Aquí l'Hospital..... 22

CARTAS A RUFACA.....23-24

APRENDRE A VIURE..... 25

LLETRES..... 26

ULLADES..... 27

Avinguda Dr. Pigullem, 3

PUIGCERDA (Girona)

TOSSES-CADI

El passat dia 15 d'abril tingué lloc a la Sala d'Actes de la Diputació de Girona un debat sobre el tema "Els túnels: progrés o destrossa de la Cerdanya", a carrec de: Rafael Pinedo (Gerent de Proydegesa), Albert Serratosa (Enginyer del Tunel del Cadi), Jordi Bonet (Arquitecte Municipal d'Alp), Pau Rodriguez (Ecoleg), Josep Mª Carreras (Ecònoma), Alfons Rodríguez (Enginier), actuant com a moderador l'Antoni Teignier (Arquitecte).

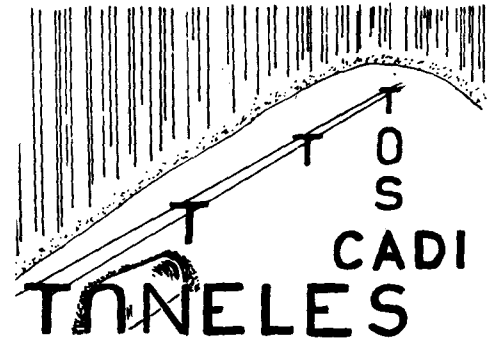
La finalitat de l'acte era donar una imformació sobre els dos túnels i intentar una participació amplia del públic en qüestions d'interés col·lectiu, ja que sembla hi ha poca consciència i un confusió general.

Tal vegada aquesta manca d'informació ha contribuït a radicalitzar posicions i a formular judicis precipitats que condueixen a dos tipus d'opinions:

1) Els que no volen els túnels. Per:

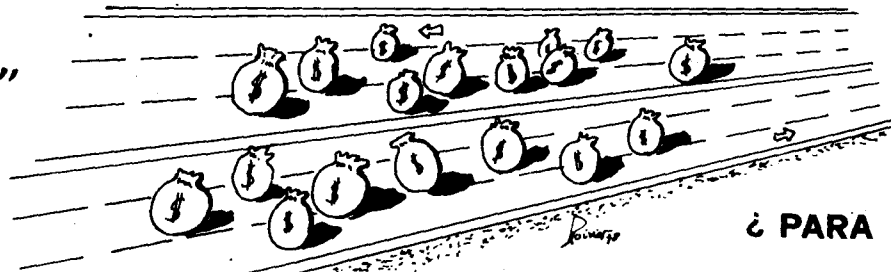
- evitar que Cerdanya es converteixi en lloc de 2ª residència, de forma massiva i incontrolada, que podria comportar una desfeta del nostre medi ambient.
- evitar colonitzacions de tipus econòmic, explotacions i especulacions.
- evitar el reduir distàncies dels grans centres comercials per que no hi hagi competència.
- evitar un desequilibri humà, econòmic i natural.
- que el capital públic destinat a la construcció dels accessos als túnels, s'hauria d'invertir en altres serveis públics (millora de comunicacions, ensenyament, sanitat,...).
- per considerar que la Cerdanya es convertirà en un lloc de pas.

¡ Tosas is different !

"Las autopistas son una riqueza."

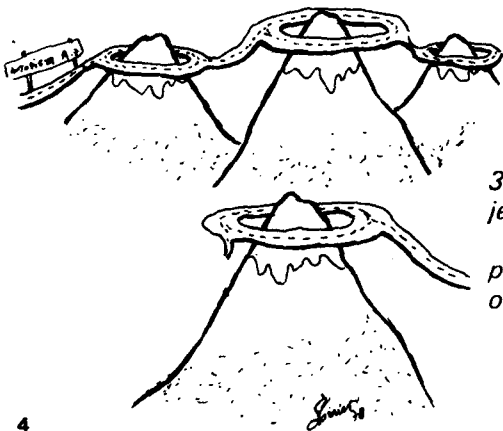
- SERRATOSA

¿ PARA QUIEN ?

"Francia no construye autopistas por las montañas."

- SERRATOSA

2) Els que volen els túnels. Per:

- considerar-los com un mitjà per potenciar l'Alt Pirineu, sempre i quan es complementi amb l'Eix Pirineu (Roses-Viella).
- facilitar i millorar les comunicacions, per acabar amb l'aïllament que sofreix la zona.
- creació d'una indústria no pol·luent i de transformació que comportaria un augment de llocs de treball i de població.
- potenciació de noves entitats de tipus cultural: Casa de Cultura, ensenyament d'adults, professional, de professorat, facultats,...
- ampliació i reestructuració sanitària.
- possibilitat real de que la població, conscient de les seves necessitats i de la seva força, acabi amb el caciquisme imperant i pugni per una socialització progressiva de tots els medis que ara procedeixen i pertanyen a la iniciativa privada.
- cal de totes maneres una ordenació comarcal racional, per arribar a un equilibri entre els sectors industrials, agrícola i turístic, respectant al mateix temps l'equilibri ecològic.

3) Resten finalment, el grup d'opinions que admeten la construcció d'un túnel i rebutjen l'altre, enprant arguments de les dues bandes.

Pensen que el que convé ara és que s'obri una polemica sobre el tema i que la gent hi participi lliurement. RUFACA, com a mitja de comunicació obert als nostres problemes, ofereix les seves pàgines per recollir i expressar aquestes opinions.

Col·lectiu:
M.G.—P.P.—J.P.

NIT "TRAGICA" ENTRE PUIGCERDA I BOLVIR

Per pura casualitat, uns redactors de RUFACA vàrem trovar-nos en mid de l'assumpte. Quan decidíem sortir-ne i tornar a Puigcerdà, vàrem coincidir amb el que en seria un dels principals protagonistes: en Francesc Maurell, de Bolvir. Però deixem que sigui ell mateix qui ens expliqui els esdeveniments d'aquella nit:

"Era el divendres 14 d'Abril. Cap a les 8 del vespre vaig tenir que anar a Puigcerdà a recollir en nao al gimnàs. Començava el que hauria d'ésser el torp que ens portà de corcoll tota la nit. De totes maneres, en aquell moment la carretera no oferia cap mena de dificultat per a transitar-hi, encara que, això sí, s'hi havia de passar amb prudència.

Tornant, però, deuriem ser les 9, les dificultats havien augmentat: el torp ja es deixava sentir i en alguns trams la visibilitat era nul·la. Al final de la recta, de sobte, se m'apareix una dona fent-me senyals amb els braços, tot just a dos metres del meu cotxe. Vaig aturar-me i resultà ésser la dona d'en Enric Silla, de Bellver, amic meu, que demanava auxili, doncs el seu cotxe havia sortit de la carretera. Amb ella hi anava una criatura, i amb el fred que feia el que primer calia era entrar-les en el meu cotxe i abrigar-les. Tot just acabat de tancar la portella del darrera del Land Rover, un cotxe francès va anar a parar a la cuneta i un altre s'amorrà en el meu. Tots dos de Montpellier. Ningú es va fer mal.

Amb l'ajut dels francesos vàrem aconseguir tornar a la carretera el cotxe d'aquella dona, que més tard, i després de refer-se, continuaren camí fins a Bellver.

El que ja no vàrem aconseguir fou treure'n el cotxe francès, doncs les mans no ens responien de cap manera. Havíem quedat completament molls i vàrem veure que no ens quedava altre solució que deixar-lo allà i marxar a refugiar-nos a La Solana de Bolvir. Al mateix temps, i una vegada eixuts i calents, podríem fer l'atestat de l'accident, doncs encara que el meu cotxe no l'hi passes res, el francès en sortí més mal parat: tenia bastant xafada la part del davant.

Mentre ells, els francesos, s'escalfaven vora el foc, vaig anar a casa per canviar-me de roba; i en tornar a la Solana en sortien uns de Puigcerdà, ficats en això de la RUFACA: els vaig aconsellar que no intentessin passar, doncs la carretera estava molt perillosa i que, en tot cas, agafessin la vella, la del Remei.

A continuació arribà un andorrà i va dir-nos que hi havien molts cotxes a la cuneta, que la majoria dels que hi passaven s'hi quedaven. Els seus ocupants corrien el perill de quedar glaçats, doncs el torp els deixava xops i amb el fred que feia... Donada la situació es va trucar a la Guàrdia Civil que de seguit va fer acte de presència i al veure lo dificultós de la situació va quedar-se a la carretera amb el seu Land Rover, mentre un d'ells i jo ens dedicàrem

a transportar la gent fins La Solana. Passades les dotze decidíem arribar-nos fins la carretera de Barcelona per recollir a qui pogués haver-hi i tancar la circulació.

L'estat de la carretera havia empitjorat i no ens tocà altre remei que passar per la carretera vella, malgrat presentés sèries dificultats: el tros des de Puigcerdà fins a Bolvir el fèrem en una hora i mitja, temps indicatiu de les condicions existents, agreujades per el fet que se'm va espatllar el "limpia-parabrisas" i em calia treure el cap per la finestra.

Mentre, havien arribat més unitats de la Guàrdia Civil, amb el capità, que juntament amb en Pere Bonet (el de La Solana) buscaren allotjament per a totes aquelles persones, que per coincidència eren tots francesos, menys un, de Puigcerdà —el Català— que es quedà amb nosaltres fins que, a les cinc de la matinada, la Guàrdia Civil va acompanyar-lo a la Vila. El trasllat d'aquesta gent a Bolvir no va ésser fàcil, tampoc. A l'interior del poble, fins i tot, no es veien els carrers i l'endemà, alguns d'ells, encara estaven tancats a la circulació.

Nomès els padrins, com la meua —que vivia a Niula—, poden recordar una tempesta d'aquesta mena, i ja parlen de principis de segle".

DIADA DE SANT JORDI A PUIGCERDA

Realment Puigcerdà el dia de Sant Jordi es va convertir en una festa. Una autèntica festa. A més, el principal protagonista de la Diada, el temps, tampoc hi va mancar. El sol va acompanyar-nos pràcticament en tots els nombrosos actes. També el fet que hi hagués Mercat va donar un color i un aire més popular.

De bon matí eren pocs els balcons i façanes que mostraven senyeres; més tard, però, la indecisió o potser la manca de costum va anar minvant, i ja se'n veien nes.

Al voltant de les 10 h. van sortir les Majorettes i la Banda de la Creu Roja, fent les felícies de tots, petits i grans. En acabar a "passada", l'escenari va centrar-se a la Plaça Cabrinetty. Molta mainada acompanyada dels seus pares i amics s'hi anaven reunint, a fi de prendre part al Concurs de Pintura Ràpida. El tema proposat era: Puigcerdà. Resultà francament un èxit, doncs van prendre-hi part 130 nens i nenes dels diferents centres educatius. Els participants, des del primer moment van escampar-se per grups pels carrers i places, d'acord amb el tema lliurament escollit: el Campanar, el Llac, el Mercat, l'ambient en general, etc.

Més tard, en tornar els pintors i dibuixants petits, es van exposar tots els seus treballs, que tothom admirà amb simpatia. Acte seguit, tots els participants van rebre com a record uns premis. Així va acabar el matí.

A la tarda, es va organitzar una vetllada per a la mainada al Passeig del Cuartel. Per començar, un grupet de nois i noies de l'Institut van escenificar el divertit conte "La rateta que escombrava l'escala"; van ser molt aplaudits, tant per l'actuació, com ple vistó vestuari que ells mateixos van fer-se.

Foto: A. BROSEL

La diada de Sant Jordi a Puigcerdà

Després va haver-hi diversos jocs i cuques: trencar l'olla, carreres de sacs, ginkames de bicis, etc.

Com les proves van ser "molt dures" i tothom necessitava repostar forces, va tenir lloc una gran "xocolatada".

Mentre els nens i el públic assistent es llapaven els dits, ja es sentien les notes de les Sardanes, que, entre la gent que s'anava sumant a la ballada, van cloure aquesta diada a Puigcerdà.

Es de destacar l'àmplia participació de jove en la realització d'aquesta festa. Estem convençuts que només així, treballant, en equip, anirem fent dia a dia que Puigcerdà "visqui".

Comissió Sant Jordi.

SANT JORDI A PUIGCERDA

La Diada de Sant Jordi va passar a Puigcerdà sense pena ni glòria, va ésser un diumenge gairebé com tants d'altres, gent i soroll, doncs era dia de mercat, però l'aire de festa, de fer la nostra, no es notava en lloc. Encara que un grup de gent de bona voluntat, conscients de la importància d'aquest dia, del significat que té pel nostre país, va organitzar actes populars per tal de donar un caire festiu, e intentar trobar la identitat de la jornada.

Però no n'hi ha prou amb aquesta actitud aïllada, per què està clar que si cada individu no fuig una mica dels seus propis interessos, de les seves exclusives finalitats, no podrà mai, exercir una acció col·lectiva ni formar un grup unit per un objectiu o ideal comú.

I així és, com sense cap vincle d'unió amb la resta del país, no varem respondre a la crida que CATALUNYA va fer, als cerdans, catalans a la fi.

MERITXELL SASTRE

APARTAMENTOS BOR SU SEGUNDO HOGAR

INFORMACION EN LA OBRA BOR
DE Cerdanya

o bien en los teléfonos:
93 258 22 21
93 348 06 74

AUTO ESCOLA PUIGCERDA

Victoria, 4, 1º

PUIGCERDA

ASAMBLEA GENERAL EXTRAORDINARIA DEL CLUB POLIDEPORTIVO PUIGCERDA

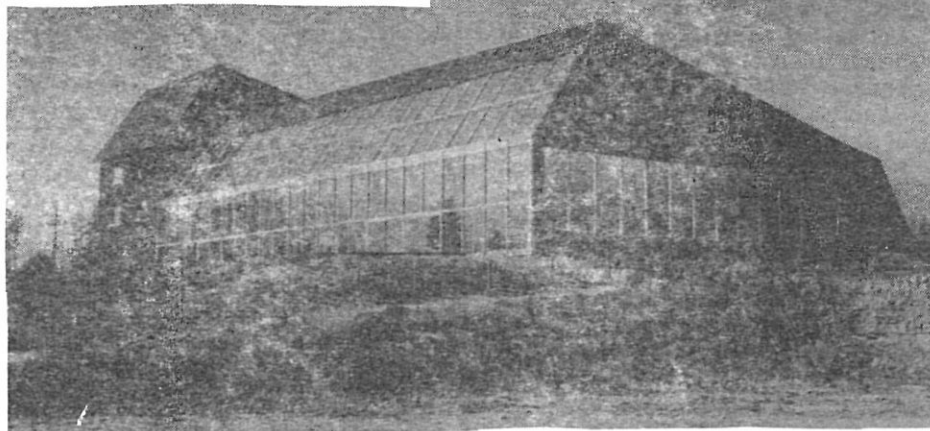

Foto: A. BROSEL

EL POLIDEPORTIVO

El pasado día 8 de Abril tuvo lugar, en la sala de actos de la Caja de Ahorros Provincial, la asamblea extraordinaria convocada por el Club Polideportivo de Puigcerdá, con objeto de someter a votación y a posible aprobación, entre otros, los cinco puntos siguientes:

Para empezar, y antes de procederse a la lectura de los citados temas, el presidente del Club, don Juan Tomás Borrell, dio las gracias por su presencia a los allí reunidos, al tiempo que incidía en que, dado el número de socios (300) y la importancia de los temas a tratar, la junta había esperado una mayor asistencia de público, puesto que sólo nos encontrábamos en la sala unas cincuenta personas.

Seguidamente, el secretario del Club, Sr. Palomares, procedió a la lectura de los temas expuestos anteriormente: y de los cuales intentaremos hacer un resumen, puesto que nuestro espacio es muy limitado y los temas a tratar muy largos.

1º LECTURA DEL ACTA DE LA ASAMBLEA ANTERIOR:

Dicha asamblea se celebró el día 22 de Octubre de 1.977, después de la cual, la Junta Directiva del Club Polideportivo Puigcerdá, quedó establecida de la forma siguiente:

PRESIDENTE:

D. Juan Tomás Borrell.

VICE-PRESIDENTE:

D. Lorenzo Mira Casanovas.

SECRETARIO:

Adrián Palomares López.

VICE-SECRETARIO:

Isidro Costa Peralta.

TESORERO:

D. JOSE PUIG WEBER.

CONTADOR:

D. RAMON CONDOMINAS BRAGULAT.

VOCALES:

D. JUAN BARNOLA BONADA.
D. ALFONSO VACAS COLETO.
D. CAMILO MAS BALLUT.
D. ALBERTO BOSOM COMANGES.
D. SERGIO RIO LARDIES.
D. JUAN CARBONELL DANOT.

2º LECTURA DE LAS CONDICIONES QUE EL AYUNTAMIENTO DE PUIGCERDA PROPONE AL CLUB PARA LA EXPLOTACION Y ADMINISTRACION DEL COMPLEJO POLIDEPORTIVO:

El plazo de concesión es de 20 años, prorrogables siempre que el C.P.P. cumpla con las obligaciones estipuladas. El Ayuntamiento se reserva el derecho de inspeccionar el estado y funcionamiento de todas las instalaciones, de revisar los precios de las entradas, así como de organizar en los locales del Complejo Polideportivo hasta un máximo de tres festivales o espectáculos, siempre que con ello no entorpezca la buena marcha del Club.

El concesionario queda obligado a mantener, conservar, explotar y ampliar las instalaciones, así como a indemnizar cualquier perjuicio a dichas instalaciones. También deberá organizar, con compatibilidad de horario y economía, prácticas deportivas escolares.

El Ayuntamiento queda obligado a mantener en las debidas condiciones los viales de acceso al Complejo Polideportivo, al tiempo que se reserva el derecho de rescindir esta concesión, por infracciones graves de cualquier orden, que impliquen el descrédito de la Institución.

3º APROBACION Y FINANCIACION DE LAS OBRAS DEL LOCAL SOCIAL

Para la financiación del Local Social, el C.P.P. solicitará a una entidad de ahorros, concretamente a la Caja de Pensiones, un crédito de 3.000.000,- de ptas. para amortizar en 10 años. Crédito que el Club solicitará mediante socios-fundadores, que firmarán en calidad de prestamistas-avaladores.

4º INICIO DE LA 1ª FASE DE CONSTRUCCION DE LA PISTA DE HIELO

Se entiende por 1ª fase la terminación de la pista de hielo y su puesta en funcionamiento, pero con techo descubierto. El presupuesto de esta 1ª fase está fijado en 30.000.000,- de ptas. La Corporación municipal, tras muchas gestiones ha logrado que la D.N.D. subvencione hasta un 50% de dicha cantidad; el Ayuntamiento debe de entregar los terrenos para su construcción, y el C.P.P. se compromete en su día a aportar los restantes 15.000.000,- de ptas.

5º LECTURA DEL BORRADOR DEL REGLAMENTO DE REGIMEN INTERNO DEL CLUB

Dicho borrador, se está confeccionando, puesto que se trata de algo bastante complejo, sobre todo en lo que se refiere a los derechos de los socios.

Acabada la lectura de todos los temas a tratar se organizó un coloquio entre los asistentes, el cual versó principalmente sobre las cuotas que pagaban los socios fundadores, y las ventajas o desventajas que dichas cuotas ofrecían a los familiares de éstos. Para aclarar posibles dudas, las re-producimos:

Socio Fundador A

Cuota Familiar 450 Ptas.
Cuota Individual 300 Ptas.
Cuota Infantil 225 Ptas.

Socio Fundador B

Cuota Familiar 500 Ptas.
Cuota Individual 340 Ptas.
Cuota Infantil 255 Ptas.

Para finalizar, se propuso como una posible solución para ayudar a la creciente marcha del C.P.P., que cada socio intentará aportar a otro de nuevo, es decir lo que podríamos denominar "OPERACION 1 x 1".

ALFONS BROSEL i JORDA.

XERRADA-COL·LOQUI DEL PARTIT SOCIALISTA DE CATALUNYA

El passat 22 de març tingué lloc un acte públic a la Biblioteca de la Caixa d'Estalvis de Puigcerdà, a tall de presentació del Partit a la vida política de la Cerdanya, després de la campanya electoral del 15 de juny.

Obrí el parlament, en nom del Secretariat comarcal, el responsable de Política Municipal, Xavier Bosom que manifestà l'importància per als partits i les poblacions

l'existència d'una militància organitzada a cada poble, sense la que no és possible la connexió de la base amb els òrgans de direcció i viceversa. Explicità que és totalment errònia la idea que tenen molts de que "els partits són com una gran màquina que funciona tota sola, sense necessitar de la participació de la gent" i convidà "tots els que sentin l'encís del nostre programa, de la lluita per la llibertat i la justícia, de la dedicació al servei de les classes populars i treballadores, dels comerciants, dels pagesos, dels propietaris urbans i dels professionals no integrats a l'aparell caciquista" a contactar al local del P.S.O.E., a la perllongació del carrer Major, nº 35, 2ón, 1ª porta, lloc en que en el futur s'aplegaran tots els socialistes de la Cerdanya per estar acomplint-se l'unificació llarg temps esperada. Finalment va fer la presentació dels altres oradors, als quals cedí la paraula.

L'economista i diputat per Girona, Ernest Lluch, féu una completa exposició de la problemàtica econòmica actual dins el context internacional, remarcant la duresa de la situació creada a Espanya per la manca de financiació a les empreses, per l'extensió àmplia de l'atur i la retracció de l'inversió, en bona part conseqüència de l'incumpliment dels Pactes de la Moncloa i, també, per una gestió exagerada i oportunista, que calificà de veritable "Pla d'Estabilització", que comporta els esmentats resultats de forma cruenta i que podien ser obviats en gran part mitjançant un seguiment de les circumstàncies econòmiques i unes mesures de correcció flexibles a cada moment. Manifestà que si bé s'estant donant resultats favorables a diversos punts de l'espectre econòmic, molt esperençadors, era previsible que la solució de l'actual crisi s'ajornaria fins cap a final d'any, contrariament a les previsions del Govern i dels experts d'UCD, que assenyalaven com a límit del desvanell econòmic la Setmana Santa d'enguany. Féu palesa l'actuació dels grups parlamentaris socialistes en front de la situació de l'economia nacional al llarg de tot el procés iniciat el 15 de juny i el recolçament dels Pactes de la Moncloa com a única sortida de l'estancament produït pel esgotament del model econòmic aplicat.

... No s'havia vist mai! Al mes d'abril i amb aquest temps. I quin temps!. Al menys feia quaranta anys que no veiem bufar el torb com bufava l'altre dia. Semblava que tots els bunkerians que hi ha a dalt del cel estiguessin empenyats per l'aniversari de la República. Us ho ben asseguro, a la carretera no s'hi veia res, absolutament res. Els cotxes, a cents, estaven tombats a la cuneta i els seus conductors tancats a dins perquè si sorties et quedaves primer ben moll i després ben gelat. Però no us penseu pas una mica de fred als peus com les velles, no. Glaçat, literalment glaçat...

En Joan Raventos, Conseller de la Generalitat i diputat per Barcelona, exposà la situació i l'actuació política dels Socialistes al Parlament; la lluita per aconseguir la Generalitat i l'institucionalització catalana, remarcant que la nova etapa que s'està obrint comensarà amb els traspassos de recursos i competències i es clourà quant —després de l'aprovació de la Constitució— s'estableixi la Generalitat definitiva, començant aleshores la tercera etapa, és a dir, l'autogovern i la pròpia administració de Catalunya, dins el nou marc legal pel que venim lluitant llargament. S'estengué en la consideració de l'unitat del socialisme a nivell d'Estat i de Catalunya, amb la qual quedarà enfortida la democràcia i es potenciarà poderosament la força progressista i renocadora de les classes populars en front l'inèrcia del conservadurisme consolidat a lo llarg dels quarante anys de la Dictadura. Afirmà que l'ajornament pel Govern de les eleccions municipals és degut a la seva fletessa i a la forta baixa de la popularidad d'UCD, expressada i mesurada mitjançant les enquestes d'opinió. S'aturà sobre alguns problemes de repercussió local, tals com el fet que el Govern vol retenir la competència de la conca hidrogràfica del Segre per la Confederació de l'Ebro a Zaragoza, mentre que les dels altres rius passarien a la Generalitat; i també a la problemàtica urbanística de la Cerdanya, donant la paraula al company Joan Ganynet, arquitecte de La Seu d'Urgell, el qual exposà els problemes de la Vall de Boí i com s'havien solventat gràcies a les accions populars empreses, i apuntant que a la Cerdanya s'han d'aportar plantejaments similars per enderrocar les engoixants pressions especuladores.

A la fi es va obrir un ampli col·loqui i s'acabà l'acte amb un petit refrigeri i una informal xerrada, presidits per l'entusiasme i la germanor.

El Sr. Pere feia mitja hora que monopolitzava la paraula i tots els nostres intents per a prendre-l'hi havien estat inútils. Només ens quedava el consol d'unes tapes i un vas de vi i l'esperança de que amainés.

... Imagineu-vos si feia fred que per poc hem de dur a un francès a l'hospital. L'home estava pàlit i ben xop. Afortunadament no va fer falta i no sé com ho haguérem fet tal i com està l'hospital. Ja ho heu vist?...

Nosaltres no contestàvem, doncs erem perfectament conscients de que la pregunta no buscava resposta i "Déu nos en guard" de trencar el fil del seu discurs.

... Ara aixequen dos pisos i fan malbé la plaça del campanar, això és el que fan. Entre "rascacels" i hospital, adeusiau campanar. No se'n veurà res vinguent de la carretera. Això és el que hauria de dir Rufaca i no les tonteries que diu. Segur que al proper número només parlaran que el si cine-club que si Amics de Cerdanya, que si el teatre...

En aquest punt just de la conversa, del monòleg, diria millor aguantant perquè no em sortissin les paraules per l'altra orella, jo pensava en quina relació hi havia entre el torb, la República, l'hospital, Rufaca i el teatre. Però, us ho ben juro!, el dia que el Sr. Pere es lleva amb el peu esquerra no té compassió, va agri tot el dia.

... Quina porqueria d'obra! Teatre d'aficionats, obra d'aficionats i fins i tot públic d'aficionats. Què vol la massa? Vol porqueria?, doncs teniu porqueria... Mare de Déu!, ens podrien deleitar amb una obra clàssica com... no sé, un Shakespeare, un Sòfocles... doncs no, trien la inoblidable i eterna obra titulada "El tímida de dos quarts de deu" Déu ens agafi a tots ben confessats!

En dir això i fer una pausa per a veure un glop de vi, a tots de sobte, els hi va venir la pressa: a l'un l'esperaven a casa, l'altre havia d'anar a fer un encàrrec i l'altre va haver d'anar a fer un pipí tan llarg que no l'hem tornat a veure. En canvi jo, que per aquestes coses tinc molt poca imaginació, no vaig saber que dir. I, com si amb això no en tingués prou —càstig dels déus— vaig haver d'aguantar fins que al Sr. Pere li va passar pels collons. No hi ha dret, home! em feu dir renecs.

KERE

ENYORANCES

FA MOLTS ANYS

El dia 10 d'abril de 1873.

En saber-se pocs dies abans que Sevalls venia amb totes les forces de que disposava amb el propòsit d'apoderar-se de Puigcerdà, en reunió de poble d'acordà per unanimitats preparar-se per a la defensa com havien fet ja els nostres avantpassats l'any 1837 contra les hosts del capitoxt Benet Tristany, fet que fou recompensat concedint a la nostra Vila el títol d'Heròica.

Quan a la matinada del dia 10 d'abril fou atacada la Vila, cada Puigcerdanès ocupà el lloc que anteriorment se li havia designat i barrejats tots, paisans i militars (pocs soldats del Regiment de Bailén) compliren llur deure sense una sola deserció, sense una traïció, lluitant sense treva i oferint la sang i la vida per la llibertat i per afegir una altra pàgina de glòria a les gestes històriques de la nostra vila.

El dia 11, a la sortida del sol, quan esgotades les municions i les energies d'aquells valents defensors disposats a sacrificar llur vida pel bon nom de Puigcerdà, arribà la grata notícia de que el Brigadier Cabriñetty amb les forces a les seves ordres es dirigia a la Vila disposat a salvar-la, va refer, no poc, l'ànim d'aquells herois.

NOSTALGIC

Foto: A. BROSEL

Una escena de " EL TIMIT DE DOS CUARTS DE DEU "

EL GRUP DE TEATRE

El Grup de Teatre vol des de les pàgines de "RUFACA", agrair a tots els cerdans la bona acollida dispensada a la primera obra representada per l'esmentat grup.

Els esforços, les hores i hores passades en els assaigs, els nervis d'ultima hora, es varen veure recompensats per les rialles i aplaudiments de tots els que vareu venir a

veure una gent, que amb molta il·lusió havia preparat una cosa per a ells. Aquesta espontània acceptació fa que ens sentim més obligats i compromesos a escollir amb molta cura les nostres properes obres, que esperem que com aquesta primera, seran rebudes amb el mateix afecte. A reveure.

Col·lectiu Grup de Teatre.

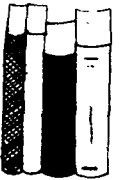
CAMPING CAMPING
LA CERDANYA

CAMPING LA CERDANYA

PRULLANS

DES DE L'ARXIU

DOS CARTULARIS INTERESSANTS.

Entre l'abundosa documentació de l'Arxiu Històric de la capital cerdana, hi ha dos valuosos Cartularis del segle XIII, escrits en llabí, que contenen els privilegis reials més importants, a la nostra vila atorgats a tot el llarg del primer segle i escaig de la vida puigcerdanenca. Es tracta de dos manuscrits titulats "EL LLIBRE VERT" i el TRASLLAT DEL LLIBRE VERT", de notable interès, tant pel seu contingut i per la seva antigor, com per la policromia de les seves lletres inicials. Pensem anar glossant alguns d'aquests privilegis. Avui, tanmateix, no farem altra cosa que presentar-vos una descripció dels dos esmentats cartularis.

El "LIBRE VERT", anomenat així pel color de les seves tapes i pel títol o inscripció que porta, forma un quadern de 18 x 25 centímetres, amb un total de 76 fulls, dels quals, els 27 primers són en pergamí on hi van copiats alguns privilegis des de 1181 a 1304; i els 49 fulls restants —en un plec de paper comú— contenen els juraments dels Oficials reials des de 1539 a 1617. (En el TRASLLAT hi trobarem els d'anys anterior). Les cinc primeres fulles del "Llibre Vert" són molt borroses i es fa difícil la lectura de les mateixes; sortosament són més clares en el "TRASLLAT".

"EL TRASLLAT DEL LLIBRE VERT" és gairebé idèntic a l'esmentat Llibre Vert, anomenat també així pel color i pel rètol de les seves tapes. Les dimensions del "Trasllat" són un xic més reduïdes que l'altre; amida només 17,50 x 22,50 centímetres. En els seus 26 fulls —tots en pergamí— hi estan copiats privilegis reials des de 1181, com en el Llibre Vert, i alguns d'altres fins a 1318. Segueixen després els juraments dels Oficials reials, des de 1466 a 1522, any en què queden interromputs fins a 1539, en què continuen els del Llibre Vert.

Tant el "Llibre Vert" com el "Trasllat", iniciats el primer de Maig de 1298, foren escrits —almenys començats— en allò que als privilegis es refereix, per l'escrivà o notari de Puigcerdà, Mateu d'Oliana. La lletra de les actes dels juraments és molt diversa i correspon —segons els anys— a la de l'Oficial eclesiàstic que prenia el jurament, o a la del seu secretari.

Les inicials de cada capítol o de cada privilegi estan dibuixades finament i adornades amb filigranes de color a dues tints: negra i vermella. Però, a més a més, hi ha dues lletres inicials a cadascun d'aquests manuscrits, les quals excel·lexen per llur policromia i en fons de miniatura, que bé val la pena de comentar-les.

Les miniatures del "Llibre Vert" són: Una, la del "Quoniam" de l'Exordi, que representa a santa Maria de Puigcerdà: la Mare assentada a un escó, porta corona amb merlets; amb la mà dreta enretira modestament la roba per oferir el pit dret al diví Infant, i amb l'esquerra abraça al Fill per l'espatlla, tot apretant-li el cap a la seva galta; vesteix túnica de color rosa-fosc i mantell blau-cendra; porta cabellera i nimbe darrera de la corona. El Fill està d'empeus sobre el genoll esquerre de la Mare i vesteix sargil llis de color rosat). Tots aquests colors poden ser una revelació de la primitiva imatge de santa Maria de Puigcerdà, abans d'ésser daurada en el segle següent, (s. XIV).

L'altra miniatura encapçala la compra dels Pasquers, el 24 de Març de 1297 (full 9), i representa el Calvari, és a dir, a Jesucrist en creu, amb Maria santíssima i sant Joan a banda i banda.

Les miniatures del "Trasllat del Llibre Vert", també policromades, i miníades, corresponen a les inicials del "Quoniam" de l'exordi i a la compra dels Pasquers, i porten l'escut o segell de Puigcerdà; és a dir: una muntanya coronada amb la flor de lis, de tres fulles d'or, sobre camp de gules.

Bé, doncs; si tostemps ens inclinem amb respecte davant de semblants monuments documentals de tan reculats segles, aquests dos preuats cartularis són creditors de la nostra més alta veneració, i no ens planyen pas les hores que hi hem dedicat pel seu estudi.

SALVADOR GALCERAN,
Arxiver Diplomat.

CAIXA RURAL DEL PIRINEU

SOCIETAT COOPERATIVA
Inscrita Banc Espanya n.º 41 Sec. A
Coronel Molera, 12
PUIGCERDA
(Girona)

ANTIGÜITATS

E. ORRI

Major, 30

TEL.: 880.287

PUIGCERDA

HOSTAL · RESIDENCIA

MUNTANYA
HABITACIONS

c/. Coronel Molera,
(Plaza Barcelona) - Tel. 880 202

PUIGCERDÀ

ENIGMAS

EL ENIGMA DEL TRIANGULO DE LAS BERMUDAS

En 30 años hubo más de 3000 desapariciones en el "triángulo" de las Bermudas, (quizás tendríamos que llamarlo "elipse" si consideramos el trazado de los puntos de desaparición—. Pero el problema no radica aquí. Es increíble la mala fe de la mayor parte de los científicos en lo que se refiere a este enigma; para ellos todo se explica por fallos humanos y anomalías meteorológicas. Sin embargo el enigma es de talla.

Los primeros síntomas que notan los aviones y barcos que nunca regresaron es el descontrol total de los instrumentos de navegación, luego una desorientación completa, con la sensación de que van hacia otro mundo desconocido. Los fallos de los instrumentos pueden explicarse por razones magnéticas (naturales o artificiales) pero además de la meteorología y del magnetismo se han emitido otras hipótesis: intervenciones de OVNIS central energética de una supuesta civilización debajo del mar, cuarta dimensión, un cristal solar gigante en el fondo del mar, infrasonidos (este fenómeno se puede producir después de temperaturas magnéticas a varias millas de distancia del impacto mortal. El impacto ocurre pues en una zona totalmente tranquila después de haber recorrido a veces miles de kilómetros), también hay que notar que las desapariciones ocurren en la hidrosfera y en la atmosfera, no se conocen lugares terrestres en los cuales desaparezcán tanta gente.

Pero no es todo. En el fondo del mar de las Bermudas descansa una pirámide (por lo menos una) que ya ha sido detectada con los sonars, esta a 300 m. de profundidad cerca de Binimi, Khéops. El profesor Ray Brown, por su parte, vió por la misma zona una pirámide de 30 m. de alto y descansa a 300 m. de profundidad. Según él esta esculpida en sus cuatro caras con la svastika y alrededor de la pirámide había esferas de cristal con grafito dentro; se llevó una a tierra, y mediums que la manipularon recibieron fuertes descargas en el centro de la frente (glándula pineal) y en el plexo solar.

Las líneas que juntan los puntos terrestres de igual declinación magnética forma lo que se llaman las líneas isógonas. Existe tal línea de declinación nula por las Bermudas y divide la tierra en dos partes; esta línea pasa también por los grandes lagos de los Estados Unidos en cuales se han apreciado desapariciones (por ejemplo la del cantante Otis Redding).

En las antípodas de las Bermudas hay otro triángulo de la muerte: el "óvalo del diablo", está situado a 250 millas marinas de la isla japonesa de Honshú; allí también se produjeron desapariciones y en particular la de Anélie Earhart, primera mujer que cruzó el Atlántico en avión. Por esta línea de declinación nula se volatilizan pues los aparatos como si estuvieramos en presencia de un agujero en el continuo espacio-tiempo. También es por esta línea que se han registrado la mayor parte de OVNIS y OVNIS (objetos submarinos no-identificados) que pueden ser del pasado o del futuro si consideramos la relatividad de Einstein. Por la misma razón se puede pensar que a lo largo de esta línea existen civilizaciones submarinas de un lejano pasado o de un lejano futuro, lo cierto es que en 1969 el capitán Mc Camis vió por las Bermudas un plesiosaurio y hace poco se ha descubierto por la misma zona un crustáceo vivo que se creía extinguido ya desde hace 50 millones de años. Por otra parte, J. Mayol descubrió en el fondo del mar de las Bermudas, fuentes de agua purísima brotando de las rocas; esta agua contiene 30 mg de litio por litro; esta sustancia actúa como estabilizadora de las células cerebrales.

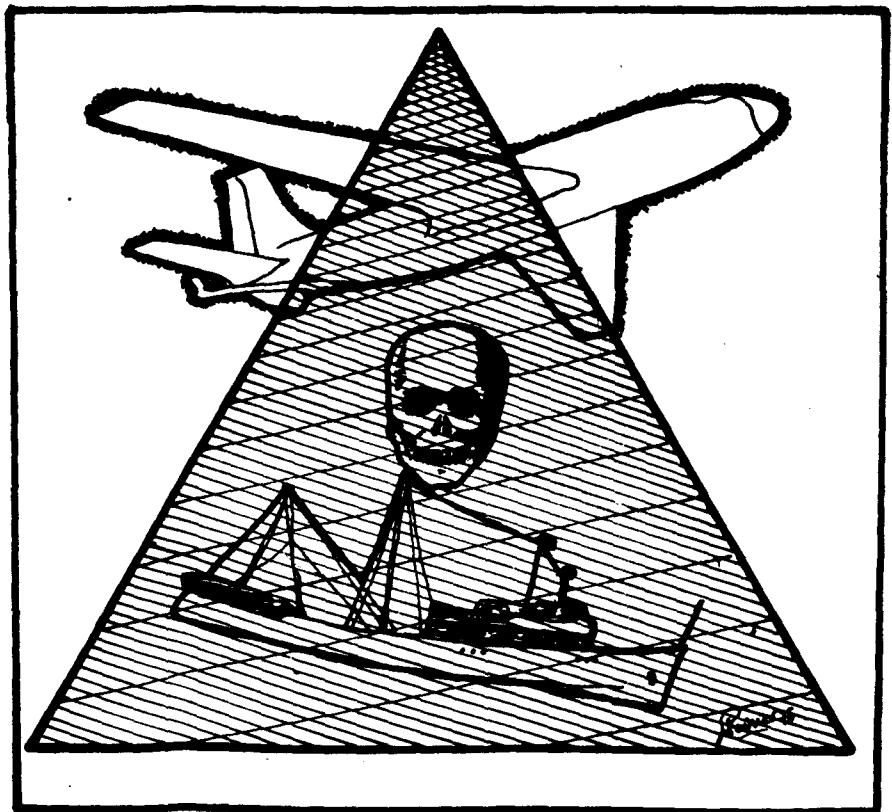
Si trazamos una línea desde las Bermudas hasta Honshú, nos daremos cuenta que pasa por la pirámide de Khéope y que esta misma está en el centro del re-

corrido: Los dos triángulos distan 180° de longitud y el paralelo 30 del hemisferio norte cruza en su centro (paralelo más largo de extensión terrestre). Por el mismo punto pasa también el meridiano 31 (el más largo de extensión terrestre) y en el centro de estas tres líneas imaginarias esta la pirámide de Kéops, es el centro de la cruz de mayor dimensión —tierra—. Cogiendo el compás, se traza luego un círculo partiendo de la pirámide pasando por los dos triángulos; después partiendo de los dos puntos de la circunferencia, en el meridiano 31 se trazan dos arcos que formaran un rombo; este rombo corresponde exactamente a la franja de luz del antiguo mundo que los griegos llamaban: el Oikumenia. La pirámide, es, pues el centro indiscutible de todas las antiguas civilizaciones clásicas. El culto solar de estos tiempos del Oikumenia limitaba el recorrido del dios Sol al oeste, allí donde está la muerte, en el triángulo de las Bermudas.

En esta pirámide puede pues hallarse la clave del enigma de las Bermudas y la posibilidad de una respuesta totalmente nueva e inédita. Ahora bien, el día en que la luz se hará por completo sobre este triángulo serán muchas las teorías de nuestra cultura que caerán, quizás, en el absurdo.

(continúa)

LA PIRAMIDE DE KHEOPS
I. PEREN

BROSSAT

La senyora Antonia Casanovas és de Bolvir, i té olles i cassoles plenes de menjars exquisits, que ha posat a disposició de tothom, mitjançant aquestes pàgines.

Avui, estavem llaminers, i li hem demanat que ens expliqués la manera de fer el brossat, doncs sabem que a ella li surt molt i molt bo.

Ens va dir que cal tenir els següents ingredients:

un litre de llet de vaca, d'aquesta tan bona que fan les vaques de la Cerdanya; quall, molt poca quantitat, tan sols la punta d'una cullereta de café, i un termòmetre per mesurar la temperatura dels líquids. Una vegada tinguem tot això a punt —ens va dir la senyora Antonia amb la seva dolça veu—, podem començar a posar la llet al foc, i mitjançant el termòmetre que tindrem dins el líquid, mirarem la temperatura, procurant que sempre es mantingui en torn a 35°.

A part es desfà el "quall" amb una mica d'aigua, i s'afegeix a la llet, llavors es baixa el foc al mínim, vigilant sempre la temperatura de la llet (35°). La senyora Antonia ens va dir: "Si tot això ho podeu fer en una cuina econòmica o en una llar, encara us sortirà millor". Doncs tal com ens va dir després, a la vora del foc és molt més fàcil mantindre la temperatura adequada.

Continuant amb la llet, cal dir que ha d'estar al foc dues o tres hores, ja que llavors veurem que la barreja s'ha destriat, formant-se el "brossat" propiament dit, i el "xirigot". Aleshores ens cal agafar una gassa d'aquestes de la mainada i abocar-li el contingut de l'ansat.

Una vegada fet això, lligarem la gassa per les puntes, amb un cordillet i, la penjarem d'un clau, tinguent en compte de posar un plat a sota.

Si us agrada el brossat ben espès, cal que el deixeu escorre ben bé, i si el voleu poc espès, el tindreu menys estona.

Una vegada fet això, podem dir que ja tenim el "brossat" fet, i si volem aconseguir unes postres inmillorables, cal qui barregem unes quantes cullerades de sucre o bé, un xic de mel i un bon raig d'anís, i ens quedarà un "brossat" del qual els convidats s'en recordaran molts temps. I si n'heu fet una mica més del conte, no cal que el llanceu, puix es pot guardar a la nevera durant tres o quatre dies.

"quall": pols o líquid per coagular la llet, el trobareu a la farmàcia amb el nom comercial de "cuajo nievi".

"xirigot": suero de la llet.

—la bona cuinera—

ELS OCELLS CURIOSOS DE LA Cerdanya El pinsà comú.

El pinsà comú (*Fringilla coelebs*) és un ocell que té el bec curt i fort, adaptat a llur alimentació granívora; és de coloració brillant i es distingeix perquè té una doble franja alar blanca. En vol es caracteritza per llurs rectrius externes llargues. La femella és de color terrós i té sobre i una mica més clara per sota; el mascle té el cap verdós i pili i nuca de color blau fosc; té una longitud d'uns 15 cm.

La foto podem veure una femella fotografiada l'agost del 77 a Isòvol.

Es gregari menys a l'època de cria; podem trobar a qualsevol latitud, amb petites migracions locals. A l'hivern podem veure a la Cerdanya el pinsà mec (Fringilla montifringilla) que cria a

Suècia i a Noruega i hiverna a la resta d'Europa; es diferencia del pinsà comú perquè té el bisbetó blanc i el dors i el cap negres, color que perd en arribar a l'hivern quan es torna pissarrós.

Té una cant breu i vigorós amb una cascada de dotze notes que acaben d'una manera especial, precisament aquest tipus de final té unes oscil·lacions diferents segons les diferents regions on habita.

El seu hàbitat és molt ampli, així podem veure els pinsans comuns als boscos, jardins, horts, bruguerars...

Cria fent el seu niu als arbusts, arbres, i a una alçada relativament baixa.

Conviu i es barreja amb altres ocells de la família dels fringílids. Per acabar cal dir que el seu vol és típicament ondulat.

AMADOR VIÑOLAS SABORIT.

XERRANT DE...

XERRANT AMB L'ALCALDE DE PUIGCERDÀ

Era el 14 d'abril, quan ens trobàvem a l'Ajuntament mantinguent una cordial entrevista amb en Josep Moliner. Després de comentar breument la representació teatral del dia anterior i de parlar de l'acte dels túnels de l'endemà, entràrem en matèria:

RUFACA: El fet de que un home com tu, amb certa fama al carrer de "republicà", fos designat alcalde pel franquisme no deixà de sorprendre a la gent. Perquè malgrat aquesta imatge et varen escollir i com és que vares acceptar el càrrec?

JOSEP MOLINER: Mireu, em van elegir com a tots: amb el dit, això és claríssim. En Turieta per motius de salut i preocupacions personals havia dimittit. Aleshores el governador va tenir algun contacte aquí a Puigcerdà amb alguna persona, no sé fins a quin punt més o menys destacada, però sí amb certa influència. Desestimant alguna tendència política, doncs el procés ja començava a variar, se li proposà el meu nom, doncs jo estava al Club d'Esquí i això, vulguis que no, em donà certa popularitat. Després de que m'insistissin molt, vaig anar a Girona i, d'entrada, els hi vaig dir el que em passava: no em creia format políticament i no volia una vinculació política en cap sentit. Al no exigir-me això, encara que el càrrec ho comportés, em vaig decidir. Jo de ganes d'entrar a l'ajuntament no és que en tingués, el que si volia era trencar el motllo, amb aquells companys que estàvem en el CIT, que teníem il·lusió per impulsar alguna cosa. *Podeu estar segurs* de que no tenia cap afany de càrrec, cap afany polític, ni cap afany de res.

R.— En què es concretava el canvi d'imatge de la gent nova respecte a l'ajuntament anterior?

J.M. Nosaltres buscàvem l'efectivitat. A nosaltres ens semblava que podíem fer alguna cosa a l'ajuntament. El canvi d'imatge podia representar-se en les nostres ganes d'obrir l'ajuntament. En decidir entrar vaig posar una condició: entrar amb un equip que anés d'acord amb mi. A Girona van dir que recolzarien políticament aquest equip, encara que us puc assegurar que les eleccions van ser completament legals, apart dels corporatius que entren sempre per la porta del darrera.

R.— Quin programa portàveu?

J.M. No portàvem programa concret perquè erem ignorants de l'administració local. La sorpresa va ser nostra quan ens hi vam trobar, com la tindran tots els que vinguin. Volíem canviar l'imatge de Puigcerdà, donant més inquietud a la gent, que hi hagués, en definitiva, una mica més de democràcia, perquè a més a més, Puigcerdà portava una inactivitat total. Ara bé, programa concret no en portàvem, perquè cap estàvem formats ni políticament ni administrativament.

nostre cas. Però com el secretari no et permetri certa elasticitat, malament arrai!. Ara bé, la corporació està deslligada del secretari; però és ell el que ha de donar el veredict a la possible aplicació d'un acord.

R.— Es van integrar en aquell equip els concellers que provenien de l'anterior ajuntament?

J.M. Tots no. Tot i que no volíem marginar-los i vam procurar que s'integrassin, ven a lograr la captació de dos sobre els tres que eren. En aquest cas vam lograr l'integració total. En canvi,

Foto: A. BROSEL

El alcalde responde a las preguntas de RUFACA

R.— En entrar a l'ajuntament un equip nou, no el col·loca en mans del secretari?

J.M. No és que quedi en mans del secretari. El secretari compleix unes funcions importants que el fan l'home responsable de la bona marxa de l'ajuntament. Si trobes, per desgràcia, un secretari "sever" et pot travar totalment l'ajuntament. Aquest no és el

amb el tercer no hem pogut començar a penetrar-se mai.

R.— Explique'ns la dimissió d'en Oliu i la desintegració evident de l'equip.

J.M. A part de certa incompatibilitat, la raó de la dimissió de l'Oliu potser cal trobar-la en l'inici de la campanya electoral, en la qual ell anava en defensa d'un altre equip que no era el nostre. Això va portar friccions for-

tes ja a la campanya, i no ha pogut integrar-se mai. Quant a la desintegració, a mi m'agrada ésser sincer i haig de dir que, així com moralment estem cada vegada més compenetrats i ens coneixem més, administrativament no és el mateix. No sé si és el procés que refreda la gent o el cansament, però estic amb vosaltres: no formem la pinya que formàvem, encara que mai per cap cosa personal. No hi ha aquelles ganes de treballar. Alguns es mentalitzen de que ja han de marxar. La convocatòria d'eleccions —ara el novembre, ara al març, etc.— també ha anat desestabilitzant la marxa. Ara, com ja sabem que l'estiu l'hem de planificar, crec que podrem agafar el ritme altra vegada.

R.— En qué ha repercutit això en la bona marxa de l'ajuntament?

J.M. Evidentment ha repercutit. Jo faig una anàlisi de consciència i veig que moltes falles venen d'aquesta taula. No he volgut ser mai un alcalde autoritari, he procurat ser molt assequible, i no es veu que jo sigui el cap màxim: és un equip de treball. Però el que no em sapigut és organitzar les comissions de treball que són la base d'un ajuntament. Ho hem provat de moltes maneres, però no ha sortit mai bé. Com el problema no està treballat a la comissió, ve al ple i, llavors, és un niu de discussions i un mar de dubtes.

R.— Explique'ns com estan una sèrie de problemes no resoltos, com és per exemple, el de l'aigua.

J.M. Sincerament, està deixadíssim quant a instal·lacions, i administrativament és de demència pura. Ara tinc un home molt eficaç que fa de "fiscal d'aigua", el qual, a part de desembossar plumeros, em porta nota de les il·legalitats que trova. D'il·legalitats n'hi ha a punta pala. Estem preparant una reunió amb els industrials en pla col·lectiu, de forma que si en un mes això no es solventa... A part d'això hi ha 2 kms. d'instal·lació a la muntanya que si els poguessim arreglar no tindriem que "robar" —perquè ho hem de dir així— l'aigua dels pagesos de Guils que, encara que no els faci falta, és seva. És una canyeria de "cartón-cuero", tal com es feia abans, que l'aigua l'ha anant menjant i actualment és un paper de fumar. Cada dos per tres hi ha un reventon. Aquest és el problema més greu que hi ha, conjuntament amb l'administració d'aquí a Puigcerdà, davant la qual s'haurà d'ésser sever.

R.— ... FECSA

J.M. La FECSA és un monopoli que, això sí, per canviar postes i per fer qualsevol cosa tot el dia està demanant. Quant a serveis, malgrat que hagi mi-

llorat algo des de la NEVADA, moltes promeses, però és un monopoli que mentre manin ells faran el que voldran. Jo estaria encantadíssim de que vingués la ENHER o qualsevol altra i es fessin la competència, però com que entre ells s'entenen molt bé estem a les seves mans. La meitat dels dies l'il·luminació dels carrers no funciona, encara que, val a dir, nosaltres hem de refer les instal·lacions i així ja ho hem fet en moltes. Però, a part d'això, les baixes de voltatge són probables a cada moment.

R.— ... Escombraries i neteja

J.M. M'agrada molt que m'ho pregunteu. Planificada la nostra marxa, no volem hipotecar l'ajuntament, però abans de marxar, voldriem netejar el poble, pavimentar zones com la del convent de clausura, José Antonio, davant de l'Església, els carrerons de Gràcia, que són un niu de merda, adecentant els voltants del llac, etc. I, després, sobretot, fer una campanya de neteja amb instal·lació de papereres. O sigui, marxar deixant el poble amb la cara més neta possible; que avui està, francament fet una merda. Aquest és un problema que ve del personal, i és un problema gravíssim. Les nòmines que ens permeten pagar la brigada són ridícules, l'administració local està feta un desastre.

R.— ... Ensenyament.

J.M. Hem potenciat l'ensenyament de català als mestres i creiem que ha estat un autèntic èxit. Vàrem destinar 300.000 pts. de les quals n'hem gastat 200. Surtiran bastants títols de català. Després hem fet també un curs per adults. Quant al manteniment, aquest és un problema greu. Aquest any les escoles ens hauran costat 3.300.000 ptas. la qual és molta inversió per part de l'ajuntament, sobretot pel problema de la calefacció i del manteniment dels edificis. Hem montat la Formació Professional que ens ha resultat un engany per part del MEC, el qual ens va prometre un centre oficial, però aquest no ha acabat d'arribar. I en relació a l'Institut, tinc notícies recents de que podrà ser un autèntic Institut comarcal, a part de que han donat 3 mil·lions de pts. per ampliar les seves instal·lacions.

R.— ... el mercat.

J.M. Vàrem tenir en compte l'enquesta dels partits i l'opinió de la gent de la plaça. La plaça està morta i l'ha matada l'aparcament dels mateixos habitants de la plaça. A part de que ho demanessin ells, hi ha un greu inconvenient al quartel: malgrat l'oposició que hi ha al mercat, el mercat no es treurà, peti qui peti, ara bé, allà s'ha desbordat, és un caos de circulació i

anàrquic quant a la venda. L'ajuntament opina que o es deixa en mig del passeig i es treuen totes les altres parades, la qual cosa provocarà una mica de soroll, o es parteix. I així, es torna a considerar, ara, la possibilitat de la plaça. A la plaça, però, hi veig una sèrie de problemes com són el parking, la circulació, la recollida d'escombraries... En fi, ho està estudiant una comissió de consellers, que fa un estudi molt exhaustiu.

R.— No et sembla que en l'àmbit de la cultura, l'activitat de l'ajuntament ha pecat d'elitista?

J.M. Sí, bueno, però sabs qué passa? que la gent de Puigcerdà no vibra per les qüestions culturals. Arriscar-te a fer una cosa cultural amb gent important és sempre un risc tremendo, perquè et trobes amb una manca d'assistència total. Estic d'acord amb vosaltres que el Kurs de Cultura Romànica, per exemple, és per un sector molt determinat. Ara bé, és molt difícil de programar algo per la gent de Puigcerdà. Nosaltres hem mirat de mantenir les poques manifestacions culturals que hi havien, però aquest és un tema no de massa agrat popular.

R.— Al mateix temps hi veiem una concepció molt de cara a oferir una possibilitat cultural a l'estiuejant, mentre a la resta de l'any no es fa res en aquest sentit.

J.M. Estic d'acord, també es podria haver organitzat alguna activitat d'aquest tipus a la temporada d'hivern, però sempre pensem que hi hagi gent. Ems fa por, perquè estem segurs que serem vuit. Està clar que fent-ne més potser seriem 50, però a Puigcerdà és difícil. S'ha de fomentar.

R.— Això que diguem de la cultura, podríem fer-ho extensiu a tota l'activitat de l'ajuntament, basada quasi exclusivament en el turisme.

J.M. Sí, sí, reconec que sí. Potser podríem haver fet més coses de cares al poble, precsindint de la influència turística; potser anem massa mentalitzats en mantindre el prestigi de Puigcerdà de cares a que la gent que ve es trobi amb més coses que un poble bonic. Però és veritat, hauríem de pensar en els de casa, encara que ens fassi una mica de por.

R.— Es diu que heu estat l'ajuntament del SI a tot, moltes vegades per quedar bé...

J.M. No, jo no hi estic d'acord. Hem donat molts "no". El que hem dit que si s'ha tirat endavant o s'ha donat una resposta del perquè no es feia. No crec que això sigui una opinió general, perquè és falsa. Nosaltres no n'hem fet de demagògia. Home, pot

ser que en algun cas haguem dit que si i després no haver-ho complert, però en general no ha sigut així.

R.— Es per culpa de l'Ajuntament de Puigcerdà el que la Mancomunitat de Cerdanya es limiti a la part de la Cerdanya adscrita a la província de Girona?

J.M. No, en absolut. Us puc garantir rotundament que quan jo vaig entrar d'alcalde i em van nomenar president de la Mancomunitat, vaig insistir en que integressim la part de Lleida. Varen ser ells els que no volgueren integrar-s'hi. Al montar-se la Mancomunitat a nivell de Diputacions, en els contactes amb els ajuntaments de la zona de Lleida, aquests van dir que era molt complexa la qüestió administrativa d'estatuts entre les dos províncies, i, efectivament, sembla ser que era així. Però us prometo que es varen fer passes en el sentit d'integrar la part de Lleida.

R.— Perquè no ha funcionat la Mancomunitat?

J.M. No ha funcionat pel problema econòmic: els ajuntaments petits tenen uns pressupostos tan mínims que els deixen sense poder fer res; per altra part, a Cerdanya encara estem molt mentalitzats a treballar pel nostre compte. Realment el treballar mancomunadament surt més car, en el cas dels ajuntaments grans, els quals han d'ajudar als més petits, però, per contra, és més còmode.

R.— De totes maneres, quines coses ha fet la Mancomunitat?

J.M. La Mancomunitat no ha portat endavant res. A part del pla comarcal, motiu d'origen de l'entitat, l'únic que hem portat força bé durant uns anys, és la neteja de neus. Però després van sortir ajuntaments que no hi volien col·laborar i s'en va anar enlaire. L'únic que està vigent a la Mancomunitat és la col·laboració econòmica, bastant forta, per cert, en el transport escolar. Hi aporta 100.000 ptas. mensuals i això és l'únic que encara ens vincula radicalment. El que era importantíssim i es va malograr també per raons econòmiques era la recollida d'escombraries, pel que deiem avans que surt més car.

R.— En concret, i sobre la qüestió del Pla Comarcal, com veus la impugnació del Col·legi d'Arquitectes, la qual es basava en l'àmbit territorial del pla i en la consideració de la Cerdanya únicament com a zona turística en detriment del sector agrícola-ramader?

J.M. Jo la vaig veure una mica exagerada. El plantejament de les dos províncies el vaig trobar clarivident. El que vaig trobar exagerat és l'enfoc que van fer de l'especulació del sòl, o sigui, l'ex-

cès d'edificació, al dir que es podia urbanitzar tota la Cerdanya, i això, en canvi, és fals: només s'urbanitzava un 15%. La seva defensa de l'agricultura la podem rebatre, doncs deien que anaven a construir de tal manera que no deixàvem espai per l'agricultura, quan en realitat el 85% quedava agrícola. En aquest punt el Col·legi es va passar, però també es va passar en el plantejament dels volums, al apreciar en el projecte una capacitat de la Cerdanya per 250.000 habitants, la qual cosa és falsa.

R.— Perquè també els Ajuntaments promotors del Pla varen impugnar-lo?

J.M. Quan vas a fer un pla Comarcal, vas a tocar moltes butxaques, i això és sempre un assumpte molt delicat. Potser al plantejar el Pla, la idea inicial era dibuixar la clàssica ratlle: aquest ric, aquest pobre. Però després de moltes discussions vam concloure en buscar una cosa que beneficiés a tothom. Al zonificar, cada ajuntament tirava pel seu compte, de forma que aquella ratlla semblava de goma i, a l'hora de plasmar-ho sobre el paper, l'equip tècnic va desestimar les resolucions dels ajuntaments, no les va tenir en compte. Això va provocar les seves impugnacions al sentir-se defraudats en el que demanaven, la qual cosa era desorbitat. Tots, inclòs el de Puigcerdà, varem fer la Carta als Reis, no ens enganyem. Ara bé, per altre part, cal dir que moltes coses no se'ns van consultar, es va tirar molt pel dret: es va fer molt a Girona.

R.— L'evident necessitat d'una ordenació comarcal de tota la Cerdanya ha portat, últimament, a una reunió de tots els ajuntaments amb el Conseller d'Ordenació Territorial de la Generalitat —Narcís Serra—. Quina solució va portar aquesta trobada?

J.M. La solució que es va veure més adient era la de crear un Consorci no solament d'ordenació urbanística, sinó també de sanitat, turística, cultural, etc. Els Estatuts ja van endavant. En Narcís Serra em va trucar diguen-me que em convocaria a una reunió a la Generalitat per acabar-ho de resoldre. Sembla ser que el Ministeri de la Venda ha respost afirmativament quant a la subvenció econòmica d'aquesta planificació. La Generalitat vol recol·lar, hi té un interès tremendo. Es clar, és la primera comarca que podrà ordenar... i la Cerdanya pesa molt...

R.— Una pregunta que es fa la gent és el perquè s'ha donat el permís per aixecar dos pisos a l'Hospital, desfent l'armonia urbanística de la plaça.

J.M. Potser per necessitat, de veritat. D'entrada cal dir que a l'Hospital no s'ha fet cap infracció de les ordenances. Sí, s'ha trencat la línia, però ho

pal·liarem amb la restauració de la façana tal com és. El que passa és que, com que cada dia hi ha més gent afiliada a la Seguretat Social —funcionaris, guardias civils,...— i, además, ve més gent de la comarca, l'ampliació de l'Hospital era necessària, doncs un Hospital nou representa una inversió d'uns 100 milions. Per altra banda, des de la carretera, al campanar només l'hi treu un metre trenta aproximadament. A part que era l'única solució, no hem rebut cap suggerència per trovar-ne una de millor.

R.— Al mateix temps que Alcalde ets Diputat provincial de Girona. Com i qui et va elegir, i quina ha estat la teva actuació com a diputat?

J.M. Aquest és l'únic càrrec que em ve elecció democràtica. Tots els alcaldes i consellers del partit judicial de Puigcerdà erem candidats. I em van elegir majoritàriament. Quant a la meua actuació de diputat, potser pecant d'immodestia, la resumiré diguen que n'estic satisfet, malgrat les dificultats que comporta.

R.— La Diputació de Girona s'ha oposat al traspàs de les funcions a la Generalitat. Ens ho pots explicar i dir-nos la teua posició al respecte?

J.M. La Diputació no es va oposar mai, que consti ben clar, al traspàs de funcions a la Generalitat. La Diputació de Girona va fer un crit molt fort, al qual m'hi vaig sumar rotundament, quant a la desaparició de la Diputació com a portaveu de les comarques. A nosaltres ens fa molta por el centralisme de Barcelona. Estem francament convençuts de la necessitat de la Generalitat, però vam volguer donar un toc d'atenció sobre les funcions dels diputats provincials com a representants de les comarques. Si l'alcalde d'un poble ha d'anar a la Generalitat a que li solventin un problema, no aconseguirà res. El Diputat és l'home pont dels petits poblets de les comarques.

R.— Potser el problema es plantejava de forma que la Diputació suposava l'últim valuar del búnquer...

J.M....els socialiste ho van interpretar així: que nosaltres volíem continuar manant, en una paraula, que la nostra mentalitat ens feia buscar un organisme búnquer, tal com digueu, per dominar políticament les comarques. I no era això. Al menys el meu vot va ser en el sentit de que a l'hora del traspàs de serveis es pensés molt en els portantveus de les comarques, i no es concentrés tot a Barcelona. Al final s'ha aclarit molt aquest punt, de forma que podem dir que hi ha una cordialitat total entre la Generalitat i la Diputació.

R.— El 15 de Juny les coses van canviar. **Cóm es va replantejar la situació l'Ajuntament?**

J.M. No hi va haver un replantejament en base a les eleccions. Com tots els Ajuntaments, vàrem veure molt bé el procés que portaven les eleccions, però no s'ha fet una reestructuració vinculada a elles. El factor polític no l'hem tingut mai massa en compte.

R.— **Com ha anat després les relacions amb els partits polítics presents a Puigcerdà?**

J.M. Jo les definiria d'apàtiques per part nostre. No ho hem estructurat de forma que les poguem tenir. Hem vist per part dels partits una dignitat i una bona comprensió, però potser hi hem vist també massa política de partit. Si els partits hi veiessin possibilitats, a mi m'agradaria treballar junts. No estem d'acord amb la fiscalització, però sí voldríem una col·laboració: asseguts a la taula amb veu i vot, fins a cert punt, fins allà on permet la llei. Actualment hi ha una apatía total: nosaltres anem per aquí i ells van per allà.

R.— **A rel de l'acte públic que veu fer el novembre, es va comentar al carrer que hi havia hagut un pacte de no "agressió" amb els partits polítics. Es cert?**

J.M. De pacte no n'hi ha hagut cap, en absolut. Ha estat simple predisposició nostre i dels partits. Si ells ens haguessin agredit, nosaltres, en la mida de les nostres possibilitats, haguessim contestat. Ha estat simple predisposi-

ció. Com no hi ha hagut aquest instint d'agredint-se, no hi ha hagut pacte, era una cosa innata. Allà on no hi ha agressió no ni pot haver pacte de no-agressió.

R.— **En aquest mateix a te veu demanar la convocatòria urgent de les eleccions municipals, precisant que els futurs candidats haurien de deixar al marge la seva ideologia política per treballar per Puigcerdà. Creus incompatible el compromís ideològic amb la gestió municipal?**

J.M. Jo veig clarament que la gent s'ha de definir, això d'entrada, encara que jo no ho fassi. Ara bé, em fa l'afecte que no és positiu per la Cerdanya polititzar l'actuació, que es fassi política de partit. Això podria portar discrepàncies si avantpossem la política a l'actuació. Es a dir, que cadascú actui a dins de l'ajuntament d'acord amb la seva ideologia, sí, però no avantposar-la. No crec que haguem de polititzar la comarca.

R.— **Et penses presentar a les properes municipals?**

J.M. No, de moment no em penso presentar. Penso que s'han de canviar estructures. No dic que n'estigui cansat, perquè plegaré d'alcalde i m'apuntaré en algun altre lloc, i no per vanitat sinó perquè no em sé estar quiet. Ha passat una etapa, n'ha de venir un altre i encara soc prou jove per poder-me presentar en alguna altre ocasió.

R.— **Qué ha soposat l'ajornament de les municipals per Puigcerdà?**

J.M. Nosaltres vem enviar al Ministeri de la Governació l'acord d'un ple reclamant la convocatòria urgent de les municipals. Aquest ajornament ens ha col·locat a l'ajuntament a una situació "d'impasse". La situació és inestable per a tothom, no es pot programar, no ens volem hipotecar i hi ha també una certa apatía. Es imprescindible que es fassin urgentment.

R.— **Per acabar, en quin estat de comptes deixeu l'Ajuntament?**

J.M. Quedarà sanejat. Aquest any tindrem un pressupost de 32 ó 33 mil·lions i de deutes no en deixarem. Ara bé, del sostre creditici, establert pels ajuntaments al voltant d'un 25% del seu pressupost, n'hem gastat un 15% en relació al 1.977, el qual suposa un 14%, aproximadament, sobre el d'aquest any. Diguent-ho amb xifres, l'ajuntament que vingui si té ganes de treballar per Puigcerdà, trobarà un marge per demanar crèdits i ajuts, com a mínim, de 30 a 40 mil·lions de pst., si és que volguessin llançar-se, que jo crec que ho han de fer.

Així acabà la nostra xerrada, no sense que, abans d'anar-nos, s'apagués la llum, com subratllan un de tants problemes que havíem estat tractant.

Palau 3
Major, 13 - Telèfon 88 06 99 - Puigcerdà

CIRAJU
BOTIGUES ESPECIALITZADES
CARRER MAJOR, 9, 14 i 16. PUIGCERDA

JOIERIA RELLOTGERIA
J. Fullana
PUIGCERDA

Restaurant típic de Cerdanya
EL RECO
VILALLOVENT (PUIGCERDA) Tls 88-08-69
88-04-67

UNA INQUIETUD, UNA IDEA I UNA DEMANDA

LA INQUIETUD

Heu pensat alguna vegada què farem quan arribem a la TERCERA EDAT? Heu pensat què fan els que ja hi han arribat?

Pareu-vos un moment i reflexioneu en el seu futur i en el nostre, no és quasi vergonyós que després d'una vida plena de treballs, disgustos, exigències i presses, amb les ànsies de quan som joves, els tràfecs a l'hora de formar família, les preocupacions per a mantenir-la i els enrenous que passem en la vida, ens enfrontem a un futur incert on només podem pensar: què farem?

No creiu que és una verdadera "Inquietud"? Mirem al nostre entorn i veurem aquesta pregunta i la seva resposta. Us agrada?

Analitzem-ho una mica. Arribem als 65 anys i actualment sols ens saben dir que moltes gràcies pels serveis prestats i que ja hen acabat. Els hi donen una paga de consolació i adeu-siau. Mentre esperem la jubilació, ens sembla que quan arribi serà un gran descans, però no és així. La prova està en els que ja hi han arribat, si no tots, la gran majoria així ho diuen.

Es aquesta "Inquietud" la que m'ha portat a pensar en aquesta IDEA

Organitzar el menys en els medis rurals com el nostre una estructuració que donés una veritable resposta a aquesta pregunta que ens fem. Hauriem de començar aquesta estructura pels pobles que, separats del Cap de Comarca, ens reunissin unes condicions de certa mínima importància, per la seva situació, per la relació amb les seus entrons, etc., i allà montar-hi una LLAR. Aquesta LLAR podria ésser d'un model semblat als que organitza avui dia l'Administració o institucions de crèdit, etc., o totalment diferents, el cas és que complís una tasca de reunió dels "Avis" de la zona per a xerrar, distreure's i Treballar. Sí, treballar, fer unes feines adequades per a ells, a la zona i als gustos, formant en definitiva una verdadera LLAR, la qual organitzada amb una mica de seny es hi podria ésser totalment rendable. No vull dir d'explotar-los, sinó de donar-los-hi una tasca a realitzar per que no se sentin tan marginats com fins ara.

Després, al Cap de Comarca, un centre on hi poguessin viure aquells que no ho poden fer al seu poble. Les directrius organitzatives d'aquesta Casa, serien les mateixes que les de la LLAR.

COM PENSARAN ELS HOMES DEL FUTUR?

L'altre dia, a la classe de Històrica, estàvem parlant del procés de transició socio-cultural entrel'home Medieval y el Renaixentista.

En Paco, un dels companys de classe, va comentar?

— Si l'home de l'Edat Mitjana donava a tot una explicació màgica i sobrenatural, i el del Reanixement i l'actual, ho expliquem tot per el fred anàlisi de la ciència, com pensarán els homes del futur?

Vam admetre que estàvem davant una qüestió transcendent. Sovint ens inquieten temes que ocasionalment men-

Podria explicar-vos més profundament aquesta IDEA en tota la seva amplitud, però crec que no és el lloc ni el moment per a fer-ho. Sols vull dir-vos que inclou totes les variacions de vida que els pugui afectar i està lligada amb un organigrama que planteja el problema sanitari als nostres medis rurals i li dóna una pràctica solució.

En aquesta IDEA, àdjuc, hi ha estudiada una forma d'intercanvis comarcals amb el fi de que els "Avis" puguin disfrutar d'unes "Vacances" cada any al lloc on els hi agradés més i aprofitar al mateix temps per a rebre, allà on vagin, nous coneixements sobre els temes que més àfecció hi tinguin. Es a rel de tot aixó, que sorgeix aquesta.

DEMANDA

Perquè no intentem posar-ho en marxa, aquí, a la nostra Comarca? Si teniu aquesta INQUIETUD, i us agrada aquesta IDEA, acolliu aquesta DEMANDA i posem-nos a treballar.

Proposeu els pobles que els hi veieu més facilitat per posar-hi les LLARS, els que tinguin més "Avis", els que si pugui acudir més fàcilment, etc. S'en podrien proposar alguns que sense volguer pecar de favoritismes ni de marginacions per altre costat, però Alp, Ger, Bellver podrien ésser interessants, clar que segurament ni poden haber molts més.

PUIGCERDA! Nosaltres que estem al Cap de la Comarca hauriem de buscar aquella "CASA". Tindrieu algú edifici, o en sabrieu d'algún per adaptar-lo al fi? Doneu-nos suggerències i posem en marxa una feina que endolci aquesta TERCERA EDAT, a la quina li devem la vida i, preparem al mateix temps el nostre futur.

cionen els mitjans d'informació: OVNIS, Triangle de les Bermudes... i que la nostra ciència margina en una honrosa secció de Ciències Paral.leles, segons els seus esquemes habituals d'observació i classificació vàlides, segons els seus esquemes habituals d'observació, anàlisi, repetició del fet i formulació d'un postulat. Aquí és on la pregunta d'en Paco es por valorar en tota la seva dimensió. Es un noi de 13 anys, que la seva pròpia inquietud, sense cap mena de coacció, ja l'ha portat a una posició de crítica en front a tot un sistema cultural, aparentment en possessió de la veritat.

No serà que encara no hem arribat al nostre objectiu i que el sofisticat món de perfecció tècnica cap el que caminem, no és encara la nostra meta definitiva?

Aquest dia vam ser molt conscients d'estar immersos en l'evolució general de la història. Ja no som aquells personatges medievals, esclaus i atemoritzats, ara tenim una clara convicció de ser l'entitat quasi omnipotent, que amb la seva ciència governa i manipula tot el seu entorn. Però si els nostres propis científics reconeixen que sol aprofitem una mínima part de la nostra capacitat intel·lectiva, com podem pensar que ja estem en possessió de la veritat total?

Potser, l'home del futur serà el que haurà pres consciència de l'invalidesa de molts dogmatismes que ara ens ceguen, i que en ple ús de les seves facultats, ja no es valorarà per la seva força, intel·ligència, riquesa, poder,... sinó per la seva capacitat d'integració en l'armonia universal.

M.G.

**BOTIGA
ESPECIALITZADA
PER JOVENT**

drops
RAMON COSP 8
PUIGCERDA

FES-TE LA FESTA

A Ripoll, des de que prengué l'posse-
ssió del càrrec l'actual alcalde i tot seguit
traslladà les diades de la Festa Major,
la població amb el seu sentit crític l'ano-
menà "la Festa d'en Gaspanet". Enguany
per primera vegada des d'aleshores, dei-
xarà de ser la "Festa d'en Gaspanet"
i tornarà a ser la Festa Major de Ripoll,
però, aquesta vegada, serà, a més a més,
la Festa DE TOTS ELS RIPOLLESOS.

A conseqüència de la democratit-
zació que es va imposant arreu i per tant
al Ripollès, s'ha constituït una Comissió
Popular que està tenint cura de l'orga-
nització de les Festes de Sant Eudald.
L'Ajuntament tenia pressupostades
300.000.— Ptes. per a fer la Festa de Ri-
poll, com els altres anys si fa o no fa, i
a l'hora les entregarà a la Comissió
establerta, que ha fet una previsió de
despeses de l'entorn 1.500.000.— Ptes.

Una de les iniciatives de la Comissió
ha estat expedir uns Carnets a tothom
qui els demani, que valen 500.— Ptes,
i que donen dret al seu titular a l'assis-
tència a bona part dels actes programats,
que està tinguent un ressó gran, doncs
la gent s'està voltant a demanar-ne als
llocs que els expedeixen, tals com diver-
sos comerços, caixes d'estalvi, escoles,
institucions, empreses industrials i sindi-
cats obrers.

Els actes i espectacles programats
són nombrosos: Envelat. Gran Concert
de l'Orquesta Maravella. 5 Balls: ball de
Rams amb presentador-animador: Or-
questres Plateria, Amoga i Caravana. Con-

junts: Set-son, Janio Martí, Abraxas i
Mocedades. 7 Audicions de Sardanes:
Orquestres Ciutats de Girona i Canigó.
3 Festivals infantils: Picatrons, Capsa
Màgica, Cric dels Germans Poltrona.
Recital de Cançó: Mª Mercè Jordà,
Marina Rossell i Grup Coses. Extraor-
dinari Torneig de Lluita Lliure i Catx a
quatre (pesos pesats). Campionat d'Es-
panya tot Terreny. Carrera Ciclista.
Exposició fotogràfica: 100 anys d'his-
tòria de Ripoll. Tir al Plat. Competició
de Petanca i Futbol infantil. Repartiment
de premis C.E.R. Passants. Festa de la
Llana.

En tràmit: Jazz: La locomotora negra.
Teatre. Competicions de Ping-Pong, Boti-
farra i "Parchesi". Futbol. Hokei. Bas-
quet. Concert a la Llar del Pensionista.
Gimkana de bicicletes. Ball vermout
(Ripoll grup). Escacs vivent. Focs de Sant
Isidre per barris. Foc de camp popular
(la Flor de maig i escoltes). Gran Castell
de Focs. Cinema patrocinat pel Cinema-
Club Aric.

TOT AIXO GRATUIT PEL QUE
TINGUIN CARNET. La resta, pràctica-
ment són actes populars i gratuïts per a
tothom.

Ripoll està visquen ja anticipadament
la Festa del poble, doncs ara sí que serà
la festa de tot el veïnatge: grans i petits,
dones i homes. I si us hen relatat tot
això ho hem fet no tant per si voleu
anar-hi a disfrutar-ne com perque servei-
xi de model. A la Cerdanya la gent ens
hem de començar a espabilar i princi-
palment el jovent, per mor de popularit-
zar les festes tradicionals i particular-

ment les que són del poble i que estan
quedant tant esmorteïdes com podien
ser-ho les de Ripoll els anys prop-passats.

Creguem que la programació del Ri-
polles pot fer paleses les possibilitats
d'emprenge una mobilització popular per
tant de que les festes a Cerdanya deixin
de ser escarrancides i mancades d'encía
i d'interès per al poble, que per general
en gaudeix menys que els forasters, per
quant no les viu: ni les pateix ni les dis-
fruta. I amb l'exemple que ens donen
els ripollesos veiem que l'excusa de que
tot és tan car que no poden fer-se unes
bones festes, com caldría, és un tòpic
més entre tants d'altres que ens ha nfet
empassar els Ajuntament de l'època
dictatorial. La veritat és que hi ha coses
que no poden aconseguir-se sense la con-
tribució i la participació populars. Si la
gent respon no hi ha barreres que no pu-
guin saltar-se, Però quan les coses es fan
sense el caliu del poble tot són dificultats
i impediments.

Al Ripollès ja s'ha encetat la repopu-
larització de les seves Festes. Quan po-
drem veure-ho a la Cerdanya? No sabem
si aquest any podren tenir unes Festes
Populars com cal, doncs la pressió dels
cerdans tal volta serà encara poc forta i
poc madura per axigir-ho i en tot cas
caldría començar a treballar-hi des d'ara
mateix. Però al menys, hem de començar
a mentalitzar-nos perque també siguin
una realitat com al Ripollès.
Ceretà, Puigcerdanès... FES-TE LES
FESTES!

FRANCESC XAVIER BOSOM.

"ESTAMPA DEL OBRERO"

En algún número de esta revista he lei-
do un curioso artículo, a expensas del
cual mi imaginación ha sido sometida a
presión y de la misma han surgido unas
cuantas líneas que inmediatamente voy a
transcribir.

Se trata de la "Estampa del Obrero"
un curioso personaje que nadie se acuer-
da de él; se han hecho vanaglorias de
muchas instituciones en general de mu-
chos personajillos en particular, pero
quiere alguien decirme ¿qué sería de
uan nación, cuyo sistema económico
es el capitalista, sin la existencia del
obrero?. El obrero es manipulado y ex-
plotado para el servicio e intereses de
unos cuantos. El obrero sostiene un
sistema capitalista con el único instru-
mento que posee, que es un cuerpo. Su
cuerpo desarrolla un trabajo y este tra-
bajo es vendido al empresario. Alguien
podría decirme que sin el dinero del
capitalista el obrero no tendría tra-
bajo, pero entiendo que el dinero

del capitalista se ha acumulado a ex-
pensas del trabajo del obrero, se ha
acumulado a expensas de unos salarios
que en ningún momento se ajustan a
la realidad cotidiana. El sueldo del
obrero jamás llegará a tener un poder
adquisitivo digno y humanizado, sino
todo lo contrario. Sin embargo el suel-
do del empresario esta actualizado en
en cualquier época. Si hay crisis ya
sabemos quien va a pagarla. El capita-
lista jamás pierde, en todo caso, en
épocas de "crisis" deja algo por ganar,
que no es lo mismo. En cambio el obrero
pierde siempre, cuando no hay crisis y
aun más cuando la hay. El obrero, si quie-
re que los suyos coman tiene que hacer
más y más horas de trabajo, para así
poder incrementar de alguna forma su
ridículo salario, con todas las conse-
cuencias que de ello se derivan: can-
sancio físico, problemas psíquicos, etc.
y todo ello en beneficio del capitalista,
que cuantas mas horas le produzca el
obrero, mayores beneficios le reporta-
rá para su bolsillo.

Creo por tanto que en este caso sí
que es conveniente hablar y además
con toda justicia de la abnegación
profesional de este hombre que es
víctima de un vil sistema de explota-
ción. Y que en última instancia es el
que menós trascendencia va a tener entre
todos los personajes y "personajillos"
que mencionaba anteriormente.

En este caso, sí que creo firmemente
que cada salida al trabajo es un riesgo,
un riesgo que va a terminar lentamente
con él y sin llevarse apenas nada a cam-
bio. Y los suyos, aunque no sean creyen-
tes y no reñen por él, son conscientes de
que tal vez llegue el día en que ni siquiera
su cuerpo pueda vender al capital. El ca-
pitalista posee todas las cuerdas para
mover al obrero, para explotarle y lo que
es más necio todavía, para alardear de
ello. Sin embargo se sigue haciendo la
"Estampa". Se le sigue manteniendo en
el olvido, se sigue sin querer reconocer
que sin él, nada, absolutamente nada,
podría funcionar en el país. El produce, y
los demás acumulan.

Aurora

ESPORTS · ESPORTS · ESPORTS

El pasado mes de marzo el C. H. Puigcerdá demostró en Vitoria tener las mejores patinadoras sobre hielo en la modalidad Artística y Danza individual femeninas, conquistando Gloria Más el primer puesto Senior, A., seguida a muy poca distancia de la también participante del C.H. Puigcerdá, Inmaculada Tona. Ellas dos consiguieron la mayor puntuación de todos los participantes en las diferentes categorías y especialidades disputadas en ese primer premio Ciudad de Vitoria.

No todo quedó aquí ya que María Victoria Font adscrita al C.H. Puigcerdá conquistaba el primer lugar en la categoría Senior B.

La prensa ALAVESA no regateó espacio a la hora de comentar estas actuaciones, haciendo hincapié en la gran

actuación tanto de Gloria Más como de Inmaculada Tona, dos figuras que hacen concibir un gran porvenir para el Patinaje Artístico Español. La gracia coqueta de María Victoria Font tal como apunta dicho comentario, hicieron las delicias del numeroso público presente en dichas pruebas.

Les fueron entregados los trofeos por el Sr. Fraile Vicepresidente de la Federación de deportes de Invierno.

Más parcos han sido a la hora de divulgar la clasificación final del Primer Gran Premio Ciudad de Barcelona en la misma especialidad de patinaje artístico y danza celebrado los pasados días 6,7,8 de Abril por "nuestra" prensa regional.

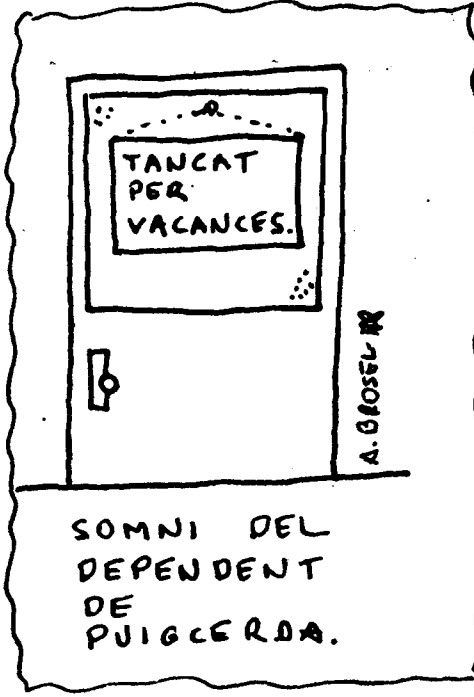
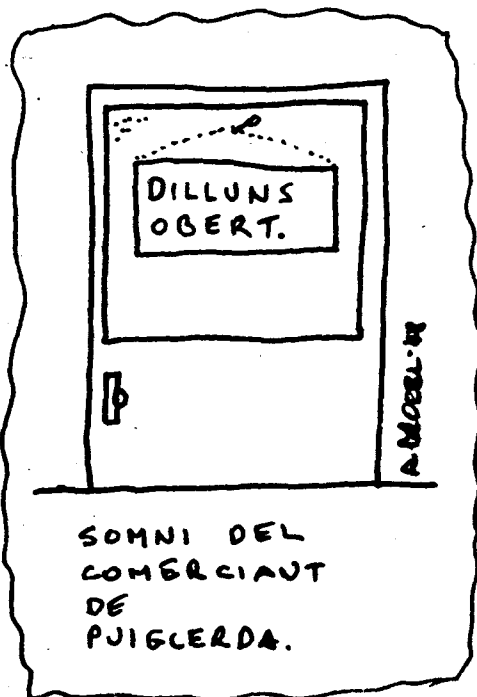
Las representantes del C.H. Puigcerdá volvieron por sus fueros conquistando de nuevo los máximos trofeos. Gloria

Más se llevó el primer premio consistente en la Copa de la Generalitat de Catalunya, mientras que Inmaculada Tona se llevaba la del Exm. Ayuntamiento de Barcelona.

María Victoria Font con un poco de mala suerte conquistó el cuarto lugar en su grupo, no obstante realizó una bonita actuación.

Les fueron entregados los trofeos de éste primer premio Ciudad de Barcelona por el Presidente de la Federación de los deportes de Invierno, Exmo. Sr. Don Javier de Borbon y Dampierre.

RUFACADES

- Rufaca ha pogut saber que la verdadera raó de no haver-se instalat el 2º canal de TVE a la nostra comarca es trova en un recent estudi, en el qual es demostra que allà on s'han instalat o eixemplat els serveis de TV, allà s'ha accelerat l'emigració.
- Fonts habitualment ben informades ens han assegurat que el retràs de les eleccions municipals és degut a que el president Suárez vol presentar a la seva filla petita per l'alcaldia de Madrid.
- Cal preveure les coses amb temps. Així ho ha fet la Mancomunitat de Cerdanya al iniciar la construcció d'una llar de jubilats que empari a les persones que es volien presentar a les pròximes municipals.
- L'actual Ajuntament de Puigcerdá s'ha afiliat a una coneguda sindical a fi de que aquesta li tramiti el pagament de les hores extres que està fent.

CABETERIA SNACK-BAR

Madriçal

ESPECIALITATS
EN TAPAS

José Antonio, 1
Telf. 880860
PUIGCERDA

LA MEMORIA

"Le aseguro que lo he estudiado, pero... no lo recuerdo", esta frase dicha por cualquiera de nuestros alumnos, y otras muy parecidas dichas por sus padres pretendiendo justificarles, se oyen invariablemente a lo largo de cada curso. Aparentemente y no intentando llegar a diferenciar si son o no verdaderas, se nos plantean un problema de memoria.

La memoria es una facultad del hombre como lo es el hablar, andar, etc., y como esta necesita un desarrollo adecuado.

Si bien desde que el niño nace, los recuerdos se ven almacenando en él, es en la edad escolar cuando la memoria adquiere un mayor desarrollo, sin llegar al que presenta en la edad adulta, ya que sigue evolucionando durante la adolescencia y edad juvenil. Así pues no podemos etiquetar a un niño de "amnésico" cuando aun está en el primer periodo de su desarrollo memorístico.

Ni los profesores hemos de creer en desmemoriados, ni los padres pretender excusar a sus hijos, amparados en este argumento.

Existen, no obstante, un cierto confusiónismo, ocasionado tal vez por los procedimientos de antaño cuando debido a circunstancias que no es el caso analizar ahora, se utilizaba la "memorización" como medio casi exclusivo de aprendizaje. Hoy por hoy, sin embargo creo poder asegurar que muy pocos resultados obtimos de sus alumnos. La simple memorización de unos conocimientos se ha ido lentamente sustituyendo por la experimentación y observación más directa de las materias de aprendizaje, pero si por un lado hemos facilitado el camino para que el niño aprenda unos conocimientos más amplios, por otro, hemos contribuido a que estos conocimientos sean menos sólidos, hemos olvidado un poco el factor memoria que tiene una misión e importancia, yo diría prioritaria de cara a un buen aprendizaje.

De "Empollarse" la lista de los reyes Godos, por citar la de costumbre, a utilizar una simple calculadora para resolver un problema hay muy poca diferencia: al final ni el niño sabrá historia ni porque 4 por 2 son 8. Todo se lo han dado hecho, ya sea un libro ya una calculadora.

No tiene sentido hacer aprender a

nuestros alumnos listas como la antes citada. Para ellos carace de interés. Si alguno tiene, es el desprendido de unas motivaciones externas, (notas, felicitaciones, etc.) Esto sería una "memorización" que poco ayudaría al desarrollo de la memoria como tal.

La memoria hay que intentar desarrollarla, proporcionando al niño temas que le interesan. Siempre hay temas que interesan a los niños; un segundo relato o cuento que que ellos inventan y luego deban explicar a sus compañeros, aprender una poesía que les gusta y luego recitarla, hacer un trabajo sobre unas diapositivas o una película que hayan visto, los idiomas y el teatro ofrecen un panel inagotable de temas dirigidos a la obtención de ese objetivo.

Así pues ¿para que abrumar con "memorismos" absurdos a nuestros alumnos cuando es posible obtener inmejorables resultados, guiándonos preferentemente por sus intereses?

Cuando los padres y profesores nos demos cuenta de los verdaderos intereses de los niños; cuando la enseñanza pueda llegar a ser más personalizada, que duda cabe; nuestros alumnos podrán ser algo más que un almacén de conocimientos inútiles, siendo capaces de imaginar y crear con ellos verdaderos, que esta vez no será de arena.

Colectivo.

Antoni Sanchez - Margarida Grabalosa.
Joan Gumbert.

CONSTRUCCIONES

PEDRO MAYORAL

AVDA. Dc. PIGUILLEM, 3

TEL.: 880. 781

PUIGCERDA

TEST DE INTELIGENCIA

Con la limitación que persigue siempre al profano, aunque tal vez no siempre puede argüirse tal limitación, quisiera exponer sin que nada ni nadie vaya a quedar por aludido, mi modesta opinión a cerca de lo que se ha venido en llamarse "Test de Inteligencia". Como todos sabreis, el Test de Inteligencia va a servir —después de realizar una serie de datos previamente estipulados—, para medir el Cociente Intelectual (C.I.) de cualquier persona que se hubiere sometido al mismo.

Una vez definido, así a "grosso modo" voy a decir que si sirve para algo, es para dividir "científicamente" a las clases sociales que la escuela ya reproduce de antemano.

Cualquier persona, que necesariamente no tiene porque estar iniciado en la materia, a poco que haya observado cualquier test podrá ir comprobando que en la mayoría de ellos el mayor número de débiles mentales, cretinos, retrasados mentales e idiotas están representados en los niños de las clases populares. Con esto no quiero decir ni mucho menos que todos los niños procedentes de las clases populares sean débiles mentales, pero sí que un buen porcentaje de débiles mentales son procedentes de las clases populares.

Creo que a estas alturas de mi exposición, alguien ya estará pidiendo a gritos que exponga algún dato que concrete lo dicho, por tanto como es lógico voy a dar una serie de ellos.

Primero voy a matizar el problema del test en sí, es decir: la serie de cuestiones a las que se somete el niño.

Primeramente tengo que decir que ya de entrada se somete al niño, a un examen en el que está en total desventaja, como en cualquier examen, él es el preguntado, y el que propone el Test el que pregunta. El niño por tanto no está a su aire, se le exige un tiempo determinado para realizar el Test y además está totalmente condicionado: por una parte se da cuenta que le están controlando y por la otra sabe que debe hacerlo bien, pues esos resultados se van a conocer y todo el mundo va a enterarse de si es "tonto" o "listo".

Por otra parte, el Test ya viene de antemano condicionado, ya viene construido de forma discriminatoria, determine un clasismo, una división social.

Voy a poner un ejemplo, por supuesto que muy vago pero que nos puede servir: "A un niño se le pregunta que si viera que se le hacía tarde para llegar a tiempo a la escuela, qué opción tomaría: coger un taxi, coger un autobús, ir a pie, no ir".

Pues bien, analicemos esta pregunta, la respuesta correcta para el Test sería coger un taxi, ya que es la solución más rápida. Pero vamos a profundizar un poco. Por una parte la pregunta en sí ya es clasista, porque en primer lugar habrá niños que vivan en un pueblo y no conozcan que un transporte público (autobús); en segundo lugar, el hijo de un obrero jamás respondería que cogería un taxi para ir a la escuela, pues este término no es habitual entre los suyos, entre la gente obrera. Entonces lo más lógico es que responda que va a ir a pie, aunque sea corriendo, respuesta que como hemos dicho antes, no es la correcta en el Test.

Con esta breve exposición lo único que intento decir es que el Test está construido sin pensar en el niño y que es totalmente discriminatorio, y que ni mucho menos podrán salir de él resultados que nos vengán a catalogar la inteligencia de una persona.

Por otra parte también interviene en este juego el profesional, el que propone el Test. De él dependen muchos de los resultados. Es sabido, sobretodo cuando se examinan a personas mayores, que al hacerles una pregunta intentan responder lo que el profesional quiere que respondan, o en todo caso intentan saber cual es su respuesta acertada, sin fijarse en realidad en lo que se les pregunta o en lo que ven en ese momento. Porqué, porque saben que de ese cuestionario derivará un dictamen catalogador de una o otra característica.

Señores, el Cociente Intelectual, va a perseguir al niño, como un antecedente judicial, durante toda su etapa escolar. Un niño con un Cociente Intelectual alto va alardear de él en numerosas ocasiones, y un niño con un Cociente Intelectual bajo va a reprimirse con sus datos y lo que va a ser más grave, entre todos van a ayudarle

a que se hunda. De todos es sabido que el niño que no sigue al maestro en la escuela se le deja a un lado y queda perdido para siempre. Y yo creo que lo que hay que preguntarse es si ese maestro comprende bien al niño, si explica bien en clase, el porqué ese niño no sigue, y no darle un Cociente de Inteligencia que va a marcarle para toda su vida.

Leía en un artículo, que a un maestro se le dieron dos grupos de niños, en una escuela, de los cuales el grupo A por ejemplo tenía un Cociente Intelectual alto y el grupo B un Cociente intelectual bajo, cuando era todo lo contrario. Se hizo expreso para ver los resultados. Pues bien, el resultado fue que los niños del grupo A que tenían el Cociente Intelectual alto y que al maestro se le había dicho que era bajo son los que al terminar el curso obtuvieron peores resultados; y los del grupo B que son los que tenían un Cociente Intelectual bajo y que al maestro se le dijo todo lo contrario, son los que obtuvieron los resultados más brillantes.

Podemos ver pues que el Cociente Intelectual, condiciona a todos los niveles, no sólo al niño sino que también al maestro, a los padres y a la sociedad en general, y que por otra parte no determina, pues los niños con el Cociente Intelectual más bajo son los que más rindieron.

Para terminar quiero dejar constancia de la "inutilidad" y "discriminación" de que están dotados los Test de Inteligencia.

Señores, hay que ir pensando que porque alguien se le ocurrió un día decir que a los cinco años hay que saber sumar, por ejemplo, no necesariamente tiene que saberse hacer a esa edad, y que nadie es deficiente mental, o superdotado, por no saberlo hacer o por hacerlo.

BENET PEÑA

Restaurant típic de muntanya

L' ISARD

Escudella i carn a la brasa

Tel. 880.662 - 26 BOLVIR

TRASTORNOS NUTRITIVOS DEL LACTANTE

Bajo el nombre de trastornos nutritivos del lactante, se engloban clásicamente, una serie de enfermedades típicas de la 1ª infancia, cuyo conocimiento es de máximo interés para las madres. Estas enfermedades repercuten, de una manera directa, en todo el organismo.

Los trastornos nutritivos son tres:

- a) Dispepsia aguda (o diarrea aguda)
- b) Toxicosis (o deshidratación aguda)
- c) Distrofia (o malnutrición crónica)

a) DISPEPSIA aguda del lactante

1º En principio aparecen síntomas inespecíficos, como pueden ser la inapetencia, irritabilidad, enrojecimiento de las nalgas y disminución de la elasticidad de los tejidos blandos.

2º En el período de la enfermedad aparecen:

a) vómitos, en forma continua y brusca e incorregible. Los vómitos duran por lo general 48 horas.

b) diarrea, aumento de el número de deposiciones, pudiendo llegar hasta 20 al día, modificación de su aspecto; pasan de ser sólidas a ser casi líquidas, pudiendo contener mucosidades e incluso sangre; modificaciones del color: pueden volverse verdosas. Modificaciones del olor.

c) Anorexia o falta de apetito.

d) Síntomas generales, tales como fiebre, pérdida de peso y disminución de la piel tersa del niño.

Las causas pueden ser múltiples: citaremos las de mayor interés.

— Infecciones. Debido a la higiene y cultura que ha adquirido la sociedad tiende a desaparecer.

— No infecciosas. Citaremos:

a) Sobrealimentación.

b) Administración de alimentos impropia para la edad del lactante.

c) Al mantener más allá del año, la lactancia materna, puede condicionar, al introducir regímenes variados y suprimir el pecho, intolerancias por parte del lactante.

d) Malformaciones congénitas del tubo digestivo.

e) Administración de medicamentos en dosis incorrectas o tiempo prolongado.

f) Calor o frío excesivo.

En cuanto al tratamiento: Es imprescindible, para las madres que debe interrumpir la alimentación del lactante y mantenerlo solamente con líquidos por vía oral, esta dieta puede durar 8, 12, 24 o 48 horas y durante las cuales el pequeño beberá, agua de arroz, agua de zanahoria, sueros alinos, administrados de forma lenta y frecuentemente, a cucharaditas y en cantidad total de 150 cc. por kg. de peso y día.

Por otro lado el médico pediatra instaurará, la terapéutica adecuada y realizará la alimentación de la forma más adecuada.

b) TOXICOSIS del lactante:

La deshidratación aguda del lactante es una enfermedad grave y frecuentemente en este período de vida, que posee un 100% de mortalidad, sino se detecta a tiempo y se efectúa el correcto tratamiento.

La clínica o síntomas son:

a) Vómitos que son intensos, a chorro y pueden llegar a ser con sangre.

b) Diarrea explosiva de heces líquidas y abundantes.

c) Pérdida de peso y sed intensa.

El lactante muestra un aspecto cadavérico, color de la piel de la cara, pálido-grisáceo, ojos hundidos, nariz afilada, el resto de la piel es de color terroso.

Sequedad de la lengua, labios, pérdida de peso.

Todo esto afecta a todos los órganos y sistemas: respiratorio, renal, circulatorio, etc.

Aparece temperatura.

En cuanto al tratamiento se debe ingresar, al lactante, en una Clínica donde se rehidratará mediante infusión de sueros por vía intravenosa.

c) DISTROFIA o desnutrición crónica del lactante con estado de hambre.

Sintomatología: Pérdida de peso, pérdida de grasa subcutánea (debajo de la piel), lo cual condiciona el siguiente aspecto de: cara arrugada con aspecto de viejo, ojos abiertos. En las nalgas; la piel sobrante queda arrugada apareciendo unos plieques. A mayor estado de hambre menor tolerancia digestiva y mayor peligro de aparición de la dispepsia.

Etiología o causas:

a) Hipoalimentación (poca alimentación en cantidad y falta de alimentación complementaria).

b) Causas infecciosas.

c) Causa orgánica (debido al mal funcionamiento de algún órgano).

Tratamiento:

— Alimentación adecuada, en cuanto a la ración calórica que es de 140 a 150 calorías por Kg. y peso.

— Vigilancia de la diarrea y cuidado de la misma mediante alimentos astringentes (agua de arroz, agua de zanahorias, pure de zanahorias, manzana, limón, harina de arroz, etc.).

— Administración de alimentos complementarios adecuados.

— Administración de extractos hepáticos, transfusiones, etc.

LOS MEDICOS: TEMA POLEMICO

Indudablemente, unos de los deportes más arraigados en nuestro país, consiste en hablar mal los unos de los otros. Y son los médicos, quienes más impactos suelen recibir en tan sabroso entretenimiento. Veamos si las razones más veces aludidas para justificar esta actitud son del todo válidas.

Primera: **ES QUE CON LOS MEDICOS, UNO SE JUEGA LA VIDA.** Bien, pero ¿es que uno no se juega la vida también con el mecánico que arregla los frenos de su vehículo? ¿Y con el ingeniero que dirige las obras del puente por el que tendrá que circular? ¿Y con el arquitecto responsable de la edificación de su piso? ¿Y con el operario que arregla su calentador de gas? ¿Y con el electricista que está trabajando en su cuarto de baño? ¿Y con el piloto que comanda el avión en sus viajes?; y así podríamos seguir con un interminable etcétera de profesionales, cuyo fallo humano puede llevarle a uno ante las barbas de San Pedro.

Segunda: **ES QUE LA SALUD ES LO PRIMERO; LO MAS IMPORTANTE; NADIE PUEDE PRESCINDIR DE LA MEDICINA.** Veamos: ¿es que alguien puede prescindir de la alimentación? ¿y del vestido? ¿y del calzado? ¿y de la vivienda? Y puestos a dar prioridades ¿no se ha demostrado mil veces que una correcta alimentación, una vivienda salubre y unas favorables condiciones de vida son la mejor garantía para evitar la enfermedad? ¿Qué es, pues, lo primero? ¿Qué es, pues, lo más importante, prevenir la enfermedad o verse obligado a curarla?

Supongo que otras razones habrá, todas ellas de peso. Yo creo que el polemizar sobre los profesionales de la Medicina y las Instituciones hospitalarias es ya un vicio nacional; un hábito compartido, que tantas veces ayuda a amenizar castizas sobremesas. Probablemente seamos los propios médicos responsables —en parte— de la situación; porque los comentarios nos tienen sin cuidado; y porque, en el fondo y dicho así en secreto, lo que más nos divierte es contar chistes de médicos.

J. Llauró Güell

CARMEN MORENO.

**BANCO
HISPANO AMERICANO**
P U I G C E R D A

Urús, set d'abril de 1978

Senyors components del Consell de Redacció de RUFACA.

Molt senyors meus:

Un conegut m'ha fet llegir el comentari firmat per A. Teignier referit al projecte de Delimitació de Sol Urbà d'Urús i publicat a una RUFACA a la que no he vist ni data ni número.

En el primer moment i sospesat el tipus de comentari de que es tractava, havia pensat deixar-ho correr, però després he arribat a la conclusió de que com jo, altres persones amigues tindran notícia del dit comentari i per a assabentar-les, els agrairé publiquin aquesta resposta.

L'esmentat projecte va ésser encarregat a un arquitecte de Cerdanya pels membres de l'Ajuntament d'Urús, tots veïns del poble com és lògic i tots vivint del seu treball de pagesos. El nostre pensament era puguer donar satisfacció als problemes que ens plantegen, com a tots els municipis de la contrada, les constants demandes per edificar xalets i apartaments. La zona de Delimitació abraça un entorn en el que cap membre de l'Ajuntament hi té altra cosa que la seva propia casa i eres, quedant els terrenys que a la dita zona resten per edificar, en mans d'una gran varietat de propietaris.

El projecte ha estat impugnat per un grup de nou persones de les que cap és veïna del poble. Un té un xalet construït, precisament dintre de l'entorn del projecte i una altra és propietaria d'un bocí de terra al costat del dit xalet. Els altres set del grup, són absolutament desconeguts per nosaltres i vull creure que mai no han estat a Urús.

La propietaria del xalet ha tingut qüestions de propietat amb un veí que també té una casa construïda, i per fer-li derrocar, de retruc, va posar plet contra l'Ajuntament que havia donat llicència d'obres, plet que va perdre a l'Audiència i ara el té apel·lat al Tribunal Suprem.

De tot això, hom pot deduir que els motius de l'atac al planejament d'Urús no són pas els que podriem semblar a primera ullada i ens oferim a donar informació complerta a tot aquell que pugui estar interessat, oferiment que sempre ha existit, però que el Sr. Teignier es veu que no ha tingut temps d'utilitzar i sí en canvi, per recollir els arguments tendenciosos de la part contrària, que precisament és la forastera i viu lluny de Cerdanya.

En quant a la calúnia a mi personalment dirigida de que construeixo blocs il·legals d'apartaments i que un d'ells me'l va pagar el Governador, per una banda te mol-

ta gracia. Es mentida, és clar, però te gracia. Per un moment m'ha fet sentir home de diners. Llàstima!

Per la banda seriosa no obstant, potser tinc de dir que em reservo el dret que em pugui correspondre d'anar davant dels Tribunals, contra la calúnia dita i el que representa.

Fèlix Sirvent Tor
Alcalde d'Urús

Sr. Director de la Revista RUFACA:

Le agradecería publicara en su próspera e interesante revista la siguiente carta.

Soy, como la gran mayoría de puigcerdaneses, un gran admirador de nuestra Villa y de todo lo que la rodea, que dicho sea de paso, es mucho y maravilloso, me estoy refiriendo al paisaje y a lo natural, proque de lo que han hecho los hombres hay poco que elogiar, al menos desde hace treinta años.

He visto pavimentar plazas, calles y lo triste es que al poco tiempo de tales obras se han tenido que ir tapando continuamente baches, por culpa de la irresponsabilidad de los sres. Responsables de tales obras.

Creo que ya va siendo hora de que las cosas que se realicen se hagan bien hechas, y no tapujos o parches temporales para justificar que algo se hace.

Se me dirá que criticar es lo más fácil o que no cuesta nada. Yo demostraré que no es así cuando lo que se critica se quiere, porque lo que se quiere se siente y duele que se haga y se lleve mal; y Puigcerdá tiene mucho, pero mucho, que desear en muchas cosas.

Por mi condición de abuelo suelo pasear con mis nietos, a menudo, por el llamado parque y alrededores del lago, que si bien da pena por su abandono podría, y creo que no es tan difícil, ser un gozo de los puigcerdaneses tener un lago límpio, un parque infantil o zona de recreo bien cuidada: debería ser un jardín. Para ello hace falta más de un empleado para que pueda cuidarse de lo necesario y, sobretudo, para que haga respetar lo que hay que respetar y con atribuciones para denunciar a los infractores que, por desgracia, son muchos.

Sr. Director, espero que encuentre bien hecha mi crítica, pues estos análisis que yo expongo y muchas otras cuestiones que hay en nuestra Villa deberían subsanarse con la colaboración de todos.

Muchas gracias

Joan Más

CLASSIFICACIO

Y

TRACTAT D'ARIDS

FORMIGO PREPARAT

SERVEI GRUA

FORNADA

ESTACIO

DE

SERVEI

RENTAT -

GREIXATGE -

PETROLEJAT

PNEUMATICS

AVDA. GRAL. TELLA, 6-13

Tel. 88 01 94

88 06 94

88 06 95 PUIGCERDA

CARTES A RUFACA

Se habla de las drogas y de sus perniciosas consecuencias, conocemos, mayormente por medio del cine, T.V. y revistas las consecuencias que acarrearán sus usos, también por dichos medios de difusión conocemos las diferentes variaciones de dichas drogas, pero de todas ellas creo por ahora la juventud de Puigcerdá como del resto de la Cerdaña está salvaguardada.

Pero hay otra droga que es bien conocida y que tanto los mismos padres, como el comerciante y autoridades parece que queremos ignorar ¡el alcohol!, ésta tan peligrosa como las anteriores, sin embargo se permite su programación y difusión, y lo que es peor se sirve impunemente a menores en la mayor parte de establecimientos que lo soliciten. Ahora ya no se toma un refresco, Cola, Tónica, etc. piden un "Cuba Libre" y sin mirar la edad se les añade un buen tanto de ginebra.

De un tiempo a ésta parte en la juventud de Puigcerdá se observa una tendencia, peligrosa tendencia a reunirse en bares, naturalmente nada tengo en contra de dichos establecimientos en los que suelen pasarse muy buenos ratos de amigable tertulia, solo pediría tuviesen en cuenta la edad de ésta juventud que les frecuenta a la hora de servirles su consumición, segu-

ro que todos lo agradeceríamos.

Por otra parte no toda la culpa es de estos jóvenes, porque, ¿qué hacemos por que tengan otras distracciones?, hasta ahora poca cosa, o nada, muy pocos son los dispuestos a perder alguna hora, (que no sería perdida) en organizar algo que los distraiga.

En Puigcerdá y para toda la Cerdaña empezamos a tener algo muy importante y que puede ayudar mucho a nuestra juventud "EL POLIDEPORTIVO". El deporte además de ser base en la educación y una fuente de salud, creo sinceramente que es una de las pocas cosas que bien organizadas son capaces de entretener a nuestra juventud.

Tenemos ya en funcionamiento una de las mejores piscinas climatizadas de España, pistas de tenis, con la ayuda de todos la pista de hielo será una realidad, si se lograra el campo de fútbol dentro del polideportivo, el frontón junto con una pista polideportiva, la Cerdaña, estoy seguro salvo raras excepciones no tendría problema alguno en la educación y buena marcha de su juventud.

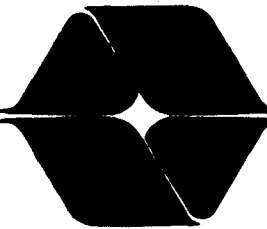
La creación de un local social y cultural en el que no falten los diversos juegos tanto deportivos como recreativos, como son

el ping-pong, billar, ajedrez, etc., etc., así como las diversas publicaciones culturales y humorísticas. Debemos tener en cuenta aquellos jóvenes que el deporte no les es atracción suficiente y que pueden sentir afición, por ejemplo, por el coleccionismo en sus múltiples variaciones, música, cine, teatro, etc. faltándoles medios de información para ponerse al corriente y un lugar apropiado en que poder discutir e intercambiar sus razonamientos junto a compañeros con ideas afines. Cualquier cosa que puede a primera vista ser insignificante quizás valga para atraer la atención de unos jóvenes creando una comunidad atractiva donde no falte la alegría, aquella alegría sana de la juventud que por desgracia están faltos de ella.

Todos debemos hacer algo, un pequeño esfuerzo por lograr su atracción, tanto por parte del profesorado de los diversos centros escolares como de las Asociaciones de Padres de familia y directivas de los diversos clubs existentes, todos juntos podemos y debemos hacer algo por ellos, seguro que a no tardar nos lo agradecerán.

SERGIO RIO

MATERIALES PARA LA CONSTRUCCION Y DECORACION

ARNAUS

SOCIEDAD ANONIMA

BARCELONA

Ali-Bey, 25, 7.º - Tels. 225 35 02 - 225 82 82

MANLLEU

Avda. Roma, 146 - Tel. 851 11 00

RIPOLL

Progreso, 69 - Tel. 70 06 82

PUIGCERDA

Ctra. Barcelona a Puigcerdá, Km. 169
Tel. 88 09 00 Apartado Correos 52 PUIGCERDA

APRENDRE A VIURE

A partir del proper número de Rufaca us trobareu una nova secció fixa. A tots els que anem de bona fe (és a dir: a la majoria), ens consta que Rufaca no vol ésser altra cosa que un mitjà eficaç d'intercomunicació dels que estem a la Cerdanya. Aquesta comunicació perdria el seu interès i sentit profund si es limités a informar d'activitats, xafarderies, punts de vista personals i intransferibles, o masturbacions intel·lectuals de nit d'insomni totalment desvinculades d'un temps, un país i unes necessitats humanes concretes.

Al nostre entendre, aquesta comunicació ha d'ésser en el fons, un intercanvi de punts de vista, de reflexions, d'actituds, individuals o col·lectives, però VITALS, és a dir, que ajudin a millorar la nostra salut física, mental, familiar o social. Utilitzant una paraula que està de moda diríem que es tracta de comunicar-nos alternatives de canvi: i, evidentment, tots volem (o hauríem de voler) canviar per a millorar.

RUFACA vol ésser, si no ho tinc mal entès, res més que això (quasi res!). Tenim l'impressió de que cada vegada més va quedant clara la nostra línia malgrat l'actitud irreductible dels professionals del pessimisme i la mala fe, del que sempre agafen la paella pel cantó que més crema, i dels que (per motius i recels ignorats però intuïbles), busquen els tres peus a tots els gats del poble.

RUFACA no vol ésser l'"Hola" de Cerdanya, però tampoc vol ser un aspre llibre de text. Anècdotes?: les que valguin la pena. Informació?: tota la necessària. Política?: la indispensable. Crítica?: la constructiva. I tot encarat a una mateixa fita: millorar la qualitat de vida de Cerdanya, en el sentit més profund i menys comercial de l'expressió; ajudar-nos a sentir-nos solidaris en la lluita quotidiana per a millorar cada poble, cada carrer, cada casa, cada família i cada persona de la Cerdanya.

La nova secció "APRENDRE A VIURE", te com a partida i vol participar de les idees que acabem d'exposar. Vol estar present a cada número oferint reflexions i alternatives als problemes que ens planteja la convivència quotidiana. L'educació, la sexualitat, l'ètica, les morals, la conducta humana, l'amistat, el matrimoni, la paternitat, etc. eran els nostres temes. Altres seccions de la revista pretendran millorar a l'individu a partir d'una millora de la col·lectivitat, (les de tipus social, ecològic, polític, sindical...). La nostra, no opada a elles sinó complementària, pretendrà millorar la col·lectivitat a partir de l'individu.

Hem estat temptats de titular-la "aprendre a conviure", però no és només això. Tampoc pretenem una assimilació a la frase negativa "aquell, sí que en sap de viure!" si ens referim en aquesta frase a un egoïsta panxacontent.

Tampoc voldríem que la paraula "aprendre" us fes suposar que la nostra intenció serà la d'"ensenyar-vos". Res més lluny de la nostra idea. Pobres de nosaltres!. Personalment he de confessar que quan he d'omplir un imprès, quan arribo a l'epígraf "profesión" sempre estic temptat d'escriure-hi "APRENDEZ" enlloc de "profesor" o "psicólogo" o "pedagogo" que és el que acabo posant-hi. Perquè voldria fer de la meua vida un aprenentatge continuat, i malgrat les moltes assignatures que té aquest aprenentatge, la fonamental és APRENDE A VIURE. I els "suspensos" que a vegades em donen en aquesta assignatura, són els que més em dolien. Quedi clar que som nosaltres els primers que volem "aprendre a viure", en tot cas, tots ens "ensenyarem" els uns als altres. Perque tots tenim alguna cosa per ensenyar i ai! d'aquell que creu que no te res a aprendre!.

La secció, inicialment, tindrà la següent estructura: mitja pàgina dedicada a la reflexió per part nostra sobre un tema d'actualitat vinculat a la problemàtica educativa, matrimonial, paterno-filial... L'altra meitat de la pàgina voldríem que fós una mena de "consultori" psico-pedagògic-sexològic-paterno-filial-matrimonial... Sí, sí, no rigueu!. Un consultori sentimental a Rufaca? No, res d'això. No volem pas

emular a la Sra. Francis. Una de les diferències entre ambdós consultoris (i no la més important) és que allí "el qui no sap" pregunta i la que "ho sap tot" respon. Si abans hem acordat que tots hem d'aprendre i tots podem ensenyar, serà un consultori "sui generis" on tots, nosaltres i vosaltres, consultarem, i serem consultats. I més d'una vegada haurem d'esperar la resposta que està en el vent com diu en Dylan.

Així, doncs, envieu-me informació, comentaris, alternatives, solucions descobertes personalment, documentació, i també, si no us hi aclariu, problemes, dubtes, preguntes, demandes,,, nosaltres farem igual.

A la nostra revista no podem endagar-hi articles de fons de quatre pàgines per a aprofundir sobre qualsevol tema. De la fluïdesa de comunicació que hi hagi entre nosaltres i vosaltres en sortirà un treballar més aquelles qüestions que més interessin, i allà on no poguem arribar amb els nostres articles, podem arribar-hi a través del "consultori" (consultes molt particulars i de poc interès col·lectiu que podem constatar personalment, bibliografia o informacions que interessin a una minoria, etc...).

Així doncs, ja ho sabeu, ajudem-nos a APRENDE A VIURE i tots hi sortirem guanyant.

FRANCES CARBONELL
El Vilar d'Urtg

Tengo miedo de que un compañero
caiga al suelo
y lo tenga yo que levantar,
sin saber tan siquiera
lo malherido que está
de que a un hermano
le destrocen la cabeza
manando de sangre el cuerpo
de que lo atravesase una bala
de que le pise otro cuerpo
de ver el rostro de España
y un corazón tan muerto
!Tengo miedo compañero,
tengo miedo!
Fiesta de muertos
muertos de feria
miradas perdidas
marionetas sangrientas
sangre aleteante
sueños franquistas
¡España!
Muñeco de feria
rostro podrido
me hueles a muerto
¡España!
Ideales no alcanzados
presos en los tejados
amnistias sin amnistia
fria lluvia de invierno,
lento fuego de infierno
¡España!
Espectaculo bochornoso
pánico en la calle
miseria dominante
¡Abráse visto algo semejante!...
A esta pobre España
que no puede levantarse.

José Antonio Alvarez

Les arrels

D'on ve el nom de Cerdanya

Quan els romans van envair la nostra comarca, van fer servir per a designarla el mot CERETANIA]. Tenim ja doncs la primera pista per esbrinar l'etimologia del nom de "Cerdanya": és el nom que van donar els romans a la nostra comarca. Ara, però, podriem preguntar-nos: i d'on ve el nom de "Ceretania"? La versió més acceptable, per ara, és la que dona la Gran Enciclopèdia Catalana (vegeu-ne l'article ceretà), sembla que el nom kerretanoní, en grec, està relacionat amb el basc xerri o kerri (porc). Sembla confirmar-se la teoria de la unitat cultural del Pirineu; és a dir en temps passats hauria existit un poble que dominava tot el perineu i que avui seria representat pel poble basc, i que hauria deixat rastres del seu parlar en els noms de lloc de les nostres comarques, el cas del nom de "Cerdanya" en seria un exemple.

El raier del Querol

GLOSANDO EL PLAN ECONOMICO

Haciendo camino yermo. Austero. Baldío. Aspero de cantos. De afilados bordes. Como cuchillos.
Pisando camino. La gente marcha. Asidos de las manos. Fija la mirada. En la línea que brilla. Que marca. Allá. Al fondo.
Donde lo nuevo empieza. Tierra de promesas. Donde lo viejo acaba.
Sorbiendo los frutos del alambre de espinos. Ilusionados.
Silbando el pentagrama que, con su vuelo, marcan buitres leonados: "Vals de Sibelius". La gente va. La gente pasa.
Lujuriantes prados. Verdes colinas. Flaquean el sendero. Colinas ubérrimas. Plenas de esperanza. Donde alegres piaras de cerdos. Anchos. Lustrosos. Cebados.
Vigias de siempre.
Pulsan el laúd. Arrojan laureles a las filas que avanzan. Defecan sobre los hogares.
Gruñen otros pentagramas: de Verdi. "La marcha triunfal" de Elgas "Pompas y circunstancia". Vientres turgentes de meteorismo.
Riscos en cadencias peristálticas.
Se revuelcan de júbilo entre preciosas margaritas...
Grises. Redondas. Lisas.
Que estallan bajo sus patas, como vidrios irisados.
Los últimos de la columna van a gatas. Chupando alambre de púas. Los ha quebrado tanta esperanza.

TROBADOR. Puigcerdá 1.978

PEQUEÑO MATERIAL
MATERIAL INDUSTRIAL
SANITARIO
CALEFACCION
HIERRO-ACCESORIOS
ELECTRODOMESTICOS
HERRAMIENTAS
CABLES-CONDUCTORES
ILUMINACION
GRIFERIAS
PLOMO
MOTORES
BOMBAS

VENTAS MAYOR Y DETALL

Y EN SEU D'URGELL
BLADIS-URGELL

SAN ARMENGOL, 28

(Seu d'Urgell)

bladis
cerdanya

FÉLIX J. ZÁRATE

Avda. General Tella, 14

"EDIFICIO PUIGMAL"

Tel: 88 01 16 - 88 05 12 - PUIGCERDA (Girona)

Mullades

UNA NOVA PUBLICACIÓ SOBRE
CERDANYA

Acaba d'aparèixer un nou llibre, titulat "HISTORIAL DEL CUERPO DE BOMBARDERS DE PUIGCERDA". del qual n'és autor Salvador Galcerán.

Amb aital motiu, ens plau assabentar-vos les altres obres del mateix autor:

"DIETARI de la Fidelíssima vila de Puigcerdá" (Accèssit G. B. Gutsems).

"Ocupación francesa de 1462 a 1493, y Ntra. Sra. de Gracia".

"Les Esglésies de Cerdanya". (Exhaurida)

"L'Antic Sindicat de Cerdanya". (Obra declarada "de notable interés").

"Historieta del poble Ventajola". (En premsa).

"La indústria i el Comerç a Cerdanya". Premi Cristófor Despuig (En premsa).

MOVIMENT PARROQUIAL DURANT
EL MES DE MARÇ

BAPTISMES:

el dia 16 de març, ANTONI-VIRGILI FERNANDEZ CUELLAR, fill de LLUIS i ANTONIA. PUIGCERDA.

el dia 19 març, GUILLERMO CASTILLO PADILLA, fill de RAFEL i M.ª ANTONIA. PUIGCERDA.

el dia 26 de març, RAFEL PIGUILLEM ROGER, fill de FRANCESC i CARME. PUIGCERDA.

el dia 26 de març, MONTSERRAT SEGURA OGAYAR, filla de FRANCESC i NATIVITAT. PUIGCERDA.

el dia 26 de març MARIA ROSA CASAMAJÓ CARRERA, filla de JAUME i MONTSERRAT. GER.

MATRIMONIS:

JOSEP M.ª BARBERAN PARCERISO amb M.ª PILAR CARRERA FANES el dia 18 de març a SANT MARTÍ D'ARABO.

Per molts anys.

DEFUNCIONS:

DAMITILIA SANCHEZ SANCHEZ de 68 anys. GRANOLLERS. El dia 21 de març.

FRANCESC PUBILL TRULLA, de 67 anys, el dia 5 de març. PUIGCERDA.

TERESA ARTIGAS PUJOL, de 72 anys el dia 28 de març. PUIGCERDA.
JOSEP CIEORDIA SÓLSONA, de 15 anys, el dia 7 de març. BOLVIR.

D. e. p.

COMPRA SEGELLS DE ESPANYA,

1er i 2^{on} CENTENARI I ESTOCS,

NO IMPORTA QUANTITAT.

Telf: 93-258 22 21 (Tot l'any)

Robes a bon preu per tothom

SERVEI TEXTIL

C/ Jose Antonio, 21.

PUIGCERDA

FERRETERIA- DROGUERIA
Y BAZAR

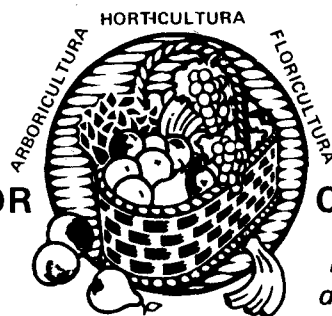
PIGUILLEM-LLORENS

Tel.: 880.267
Mayor, 35 PUIGCERDA

SALVADOR

Planters
i
granes

José Antonio, 20 PUIGCERDA

CARRERA

Fruites i
Hortalitces
de tota mena

Tel.: 880.265

